

TEKSTİL SEKTÖRÜ AÇISINDAN MISIR ARAP CUMHURİYETİ

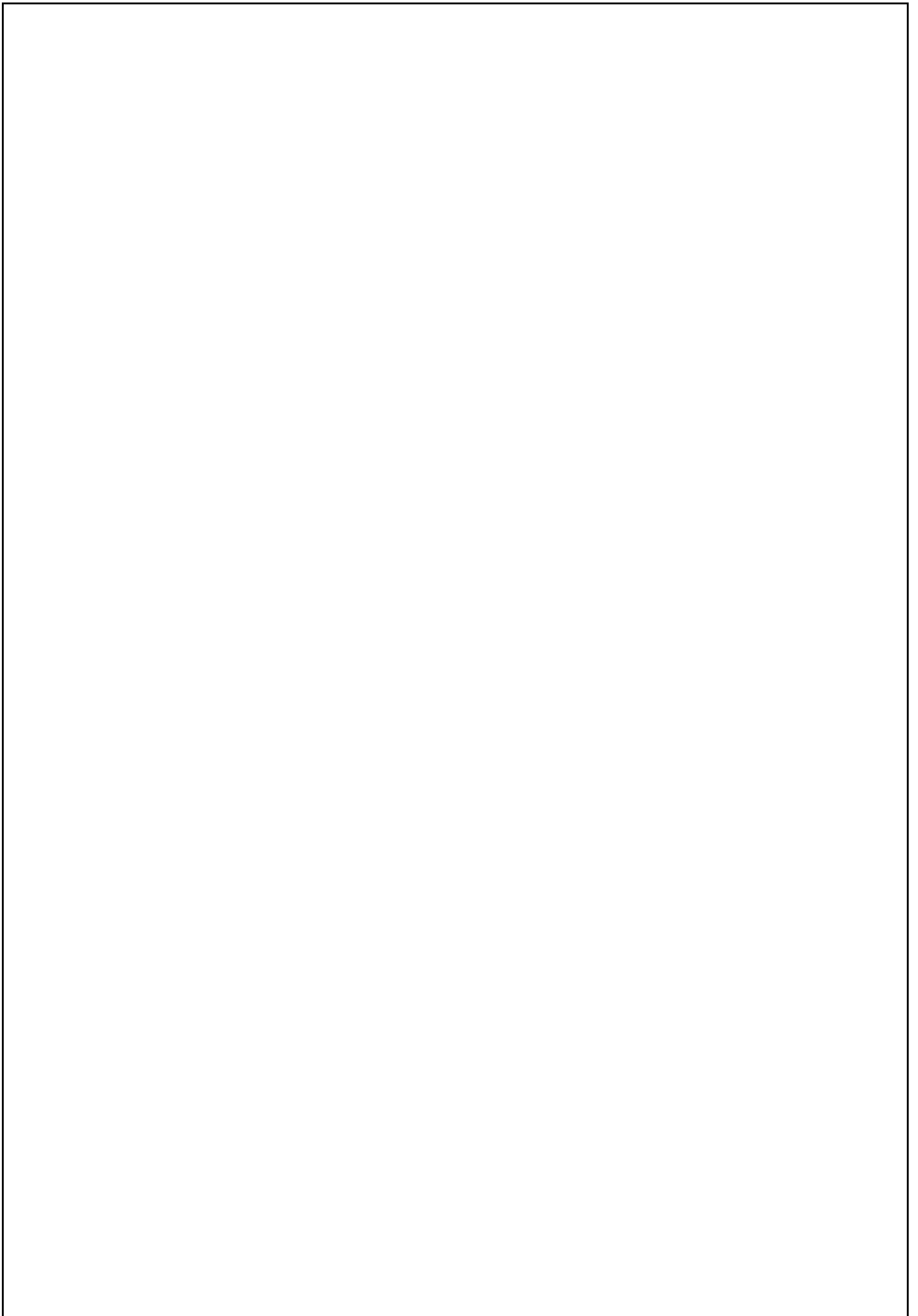
ULUDAĞ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ

AR-GE ŞUBESİ

TEMMUZ 2022

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	4
Başlıca Sosyal Göstergeler	4
Coğrafi Konum	4
Siyasi ve İdari Yapı.....	4
Nüfus ve İstihdam	4
2. GENEL EKONOMİK DURUM	5
Temel Ekonomik Göstergeler	5
3. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	6
Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü	6
4. DIŞ TİCARET.....	6
Mısır'ın İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)	6
Mısır'ın İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)	7
Mısır'ın Ülkelere Göre İhracatı (1.000 dolar).....	8
Mısır'ın Ülkelere Göre İthalatı (1.000 dolar).....	9
5. TÜRKİYE İLE TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ.....	9
Türkiye'nin Mısır'a İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar).....	9
Türkiye'nin Mısır'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar).....	10
6. MISIR TEKSTİL PAZARI	11
Başlıca Tekstil İhracatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)	11
Başlıca Tekstil İthalatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)	11
Başlıca Tekstil İhracatı Yapılan Ürünler (1000 \$).....	12
Başlıca Tekstil İthalatı Yapılan Ürünler (1000 \$).....	12
Türkiye'nin Mısır'a Başlıca İhraç Ettiği Tekstil Ürünleri (1000 \$).....	13
Türkiye'nin Mısır'dan Başlıca İthal Ettiği Tekstil Ürünleri (1000 \$).....	13
7. MISIR PAZAR BİLGİLERİ	14
Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)	14
Gümrük Vergileri.....	19
İç Vergiler ve Oranları	20
Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar	21
Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme	22
Teknik Engeller.....	23
Üretici Kayıt Sistemi	25
Gönderi Ön Kontrol Bilgi Deklarasyon Sistemi (ACID)	25
Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları	26
Tüketici Tercihleri	26
Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler	27
Kamu İhaleleri.....	28
Tarım, Hayvancılık ve Balıkçılık.....	29
Sanayi	30
Hizmetler	30
Madencilik	33
Enerji	33
Petrol ve Doğalgaz.....	35
İş Kültürü.....	36
Para Kullanımı.....	37
Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması.....	37
Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri.....	37
Yerel Saat	37
Telefon Kodları.....	37
Sigorta.....	40
Bankacılık Mevzuatı	41
Vizeler	41
KAYNAKÇA.....	42

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Mısır Arap Cumhuriyeti
Başkent	Kahire
Yüzölçümü	997.739 km ²
Devlet Başkanı	Abdul Fattah El-Sisi
Nüfus (2020)	102.334.403 (Dünya Bankası)
Dil	Arapça
Din	%90 Müslüman, %10 Hristiyan
Başlıca Şehirler	Kahire, İskenderiye, Port Said, Suez
Para Birimi	Mısır Paundu

Coğrafi Konum

Kuzey Afrika'da yer almaktadır. Toprakları içerisinde yer alan Sina Adası Ortadoğu Bölgesinde yer almaktadır. Akdeniz, Libya, Gazze Şeridi, Kızıl Deniz, Sudan ve İsrail ile çevrilidir. Topraklarının büyük kısmı çöldür. Ekilebilecek arazi toplam alanın %3,8'dir. Ormanlık alan ise sadece %0,1'dir

Siyasi ve İdari Yapı

Tek meclisli bir sistem vardır. Seçimler 5 yılda bir yapılmaktadır.

568 kişilik meclisin yanında 2019 yılında 180 üyeli bir senato da kurulmuştur.

Bakanlara başbakan başkanlık etmektedir.

Nüfus ve İstihdam

102 milyon gibi kalabalık bir nüfusa sahip olan Mısır'ın nüfus artış hızı %1,9'dur. Ortalama yaşam beklentisi 72 yıldır. (Dünya Bankası)

Mısır genç bir nüfus yapısına sahip olup, 15-64 yaş grubu nüfusun %61'idir. Nüfusun %34'ü ise 0-14 yaş aralığındadır.

2017 yılı itibarıyla 15 yaş üstü halkın okuma yazma oranı %71'dir.

Nüfusun %96'sı Nil Deltası ile Nil Nehri arasındaki 20 km'lik alanda yaşamaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
GSYİH (Cari Fiyatlarla- milyar \$)	364	402	435	450	489	535	584	638
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlarla -%)	3,6	3,3	5,9	5	5,5	5,8	5,8	5,9
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla- \$)	3.619	3.926	4.162	4.219	4.491	4.824	5.163	5.522
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	5,7	4,5	7,5	11	7,4	7,4	7,4	7,4
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,1	-4,6	-4,3	-4,6	-3,7	-3	-2,6	-2,6
Kamu Borcu / GSYİH (%)	89	93	93	89	88	86	83	80
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	8,3	7,3	6,9	6,9	6,9	6,8	6,6	6,4

Kaynak: IMF (2022 Nisan)

Mısır, ekonomisi bütçe ve dış ticaret açığı veren bir ülkedir.

Mısır, 2022 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 35. büyük ekonomisidir. (IMF)

Mısır, 2022 yılında 4.162 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 120. sırada yer almaktadır. (IMF)

Son yıllarda artan yüksek dış borç miktarı da önemli bir sorun oluşturmaktadır. 2015 yılında 50 milyar dolar olan dış borç 2020'de yaklaşık 132 milyar dolara çıkmıştır. Milli gelirin %36'sıdır. (Dünya Bankası)

Toplam 39 milyar dolar tutarındaki döviz rezervinin dış borcu karşılama oranı ise %30 düzeyindedir. (Dünya Bankası)

2020 yılı milli gelirinin %12'si tarım, %32'si sanayi (%12'si imalat) ve %56'sı hizmet sektöründen oluşmaktadır. (Dünya Bankası)

Turizm ekonomide önemli bir paya sahiptir.

3. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Mısır'a gelen (net) doğrudan yabancı yatırım tutarı 2007 yılındaki 11,5 milyar dolar seviyesinden 2020 yılında 5,8 milyar dolara gerilemiştir.

2018-2020 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 38 milyar dolar olan Mısır, 2020 yılında 132 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 45. sıradadır. (UNCTAD)

2020 yılı itibarıyla; Türkiye'nin yurtdışına gerçekleştirdiği 44 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırım stokunda Mısır 244 milyon dolar ve % 1 pay ile 20. sıradadır.

Öte yandan, yurtdışından Türkiye'ye gelen 218 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yabancı yatırım stokunda, Mısır 25 milyon dolar ile 44. sıradadır. (TCMB)

Ekonomik serbestlik endeksine göre Mısır, dünyada 177 ülke arasında 152. sıradadır. (The Heritage Foundation-2022)

Küresel rekabetçilik açısından dünyadaki 141 ülke arasında Mısır 93. sıradadır. (World Economic Forum-2019)

İş yapma kolaylığı açısından Mısır, dünyada 190 ülke arasında 114. sıradadır. ([Dünya Bankası-2020](#))

4. DIŞ TİCARET

Mısır'ın İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%2021)	Değişim (%2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			30 632 553	26 815 145	40 701 704	100	51,8
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	4 593 500	2 900 797	6 030 911	14,8	107,9
2.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1 370 325	497 533	4 036 965	9,9	711,4

3.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	1 940 585	1 197 764	2 916 218	7,2	143,5
4.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	1 149 315	939 234	1 152 149	2,8	22,7
5.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 045 990	2 924 509	1 103 299	2,7	-62,3
6.	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	839 500	714 512	1 091 711	2,7	52,8
7.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	285 014	327 834	1 029 884	2,5	214,1
8.	805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	748 286	802 443	854 966	2,1	6,5
9.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	542 933	507 202	762 827	1,9	50,4
10.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	600 975	425 547	563 023	1,4	32,3
11.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	447 272	296 804	545 672	1,3	83,8
12.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	355 330	307 034	527 739	1,3	71,9
13.	6109	Tiştirler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	400 994	375 037	510 849	1,3	36,2
14.	3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	254 063	249 050	410 076	1	64,7
15.	7408	Bakır teller	127 757	133 427	397 552	1	198

Kaynak: Trademap /Mısır-directdata

Mısır'ın İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%2021)	Değişim (%2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			78 657 518	60 279 554	73 781 229	100	22,4
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5 993 986	1 643 585	3 805 966	5,2	131,6
2.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	2 909 011	3 806 581	3 728 829	5,1	-2
3.	8703	Otomobiller	2 546 657	2 751 784	3 432 789	4,7	24,7
4.	3004	Tedavide veya korunmada	2 209 761	1 968 108	2 750 414	3,7	39,7

		kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)					
5.	1001	Buğday ve mahlut	3 024 161	2 693 851	2 465 060	3,3	-8,5
6.	1005	Mısır	1 929 765	1 880 862	2 411 130	3,3	28,2
7.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1 074 880	1 226 966	2 297 440	3,1	87,2
8.	1201	Soya fasulyesi	1 663 182	1 600 286	2 156 199	2,9	34,7
9.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	2 479 053	1 312 470	1 788 388	2,4	36,3
10.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	902 169	838 751	1 694 034	2,3	102
11.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	883 143	733 890	1 164 294	1,6	58,6
12.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	747 471	628 178	972 804	1,3	54,9
13.	4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	943 976	737 299	968 552	1,3	31,4
14.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	655 804	732 477	957 793	1,3	30,8
15.	0202	Sığır eti (dondurulmuş)	1 496 747	1 236 749	918 848	1,2	-25,7

Kaynak: Trademap /Mısır-directdata

Mısır'ın Ükelere Göre İhracatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%2021)	Değişim (%2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		30 632 553	26 815 145	40 701 704	100	51,8
1.	Türkiye	1 743 455	1 671 560	2 647 318	6,5	58,4
2.	İtalya	1 694 182	1 395 995	2 579 539	6,3	84,8
3.	Hindistan	1 497 840	1 224 298	2 327 320	5,7	90,1
4.	ABD	2 216 687	1 472 362	2 159 154	5,3	46,6
5.	S. Arabistan	1 702 151	1 703 787	1 999 112	4,9	17,3
6.	İspanya	1 057 640	764 056	1 693 775	4,2	121,7
7.	Malta	899 502	489 053	1 632 245	4	233,8
8.	Yunanistan	716 772	682 041	1 407 088	3,5	106,3
9.	Çin	556 922	603 114	1 288 006	3,2	113,6
10.	BAE	2 069 451	2 863 632	1 196 514	2,9	-58,2
11.	İngiltere	1 551 774	763 688	1 056 955	2,6	38,4
12.	Fransa	664 635	537 329	928 456	2,3	72,8
13.	Almanya	618 691	576 194	821 734	2	42,6
14.	Libya	830 735	572 846	796 170	2	39
15.	Kanada	758 380	704 390	785 399	1,9	11,5

Kaynak: Trademap /Mısır-directdata

Mısır'ın Ükelere Göre İthalatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		78 657 518	60 279 554	73 781 229	100	22,4
1.	Çin	12 040 871	9 051 941	10 009 615	13,6	10,6
2.	S. Arabistan	5 214 086	3 817 864	6 251 339	8,5	63,7
3.	ABD	5 216 353	4 026 298	5 105 391	6,9	26,8
4.	Almanya	4 338 860	3 486 020	3 297 070	4,5	-5,4
5.	Türkiye	3 675 594	2 957 184	3 131 219	4,2	5,9
6.	Rusya	3 621 178	2 522 141	2 481 819	3,4	-1,6
7.	Hindistan	2 957 036	2 284 178	2 470 389	3,3	8,2
8.	İtalya	3 299 550	2 606 500	2 381 374	3,2	-8,6
9.	BAE	1 783 465	1 359 614	1 934 810	2,6	42,3
10.	Brezilya	2 793 519	1 931 153	1 612 358	2,2	-16,5
11.	Belçika	1 030 454	960 584	1 549 330	2,1	61,3
12.	Fransa	1 765 110	1 427 921	1 438 283	1,9	0,7
13.	İspanya	1 831 776	1 428 221	1 400 341	1,9	- 2
14.	Ukrayna	2 367 708	1 582 723	1 397 580	1,9	-11,7
15.	G. Kore	1 721 699	1 033 310	1 387 298	1,9	34,3

Kaynak: Trademap /Mısır-directdata

5. TÜRKİYE İLE TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ

Türkiye'nin Mısır'a İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%,2021)	Değişim (%, 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			3 510 629	3 136 568	4 519 351	100	44,1
1.	8703	Otomobiller	226 964	330 995	412 242	9,1	24,5
2.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	11 237	85 011	229 827	5,1	170,3
3.	2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	37 137	23 281	195 555	4,3	740
4.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	589 923	127 977	145 685	3,2	13,8
5.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	138 740	179 761	129 098	2,9	-28,2
6.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	40 690	60 823	102 359	2,3	68,3
7.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	76 233	75 347	95 677	2,1	27
8.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	80 271	70 295	92 875	2,1	32,1

9.	7615	Aluminyumdan sofrta, mutfak ve ev işlerinde kullanılan eşya ile sağlığı koruyucu eşya ve bunların aksamı; süngerler vb.	68 307	81 862	91 350	2	11,6
10.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	73 363	73 361	82 361	1,8	12,3
11.	8424	Sıvı veya tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihaz, yangın söndürme cihazları, yangın ve kum püskürtme mak.	4 797	4 524	76 169	1,7	1583,7
12.	5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	36 815	36 296	73 391	1,6	102,2
13.	5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	31 683	28 580	64 918	1,4	127,1
14.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	70 358	61 274	62 941	1,4	2,7
15.	7323	Demir veya çelikten sofrta, mutfak veya diğer ev işlerinde kullanılan eşya ve aksamı, yün, sünger, eldiven vb.	42 051	47 460	62 472	1,4	31,6

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Türkiye'nin Mısır'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%2021)	Değişim (%2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			1 903 805	1 722 944	2 211 676	100	28,4
1.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	300 491	244 411	343 509	15,5	40,5
2.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	290 779	188 208	230 519	10,4	22,5
3.	2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	57 128	79 876	153 705	6,9	92,4
4.	3904	Vinil klorür veya diğer halojenlenmiş olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	33 667	59 883	85 855	3,9	43,4
5.	5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	98 592	80 286	80 979	3,7	0,9
6.	7408	Bakır teller	16 226	37 816	76 120	3,4	101,3
7.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	148 471	130 977	72 415	3,3	-44,7

8.	8529	Sadece veya esas itibariyle 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	53 785	69 195	70 496	3,2	1,9
9.	2803	Karbon (tarifenin başka yerinde belirtilmeyen)	63 666	44 653	63 914	2,9	43,1
10.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	22 458	28 023	59 170	2,7	111,1
11.	3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	22 055	15 047	50 343	2,3	234,6
12.	3817	Karışım halinde alkalibenzenler, alkalinaftalenler	35 536	41 733	49 669	2,2	19
13.	7019	Cam lifleri (cam yünü dahil) ve bunlardan eşya (iplik, dokunmuş mensucat gibi)	24 077	25 242	49 156	2,2	94,7
14.	5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. 1 geçenler)	46 576	41 559	46 839	2,1	12,7
15.	2505	Her nevi tabii kum	29 329	26 153	36 067	1,6	37,9

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

6. MISIR TEKSTİL PAZARI

Başlıca Tekstil İhracatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)

ÜLKE	2020	2021	Değişim %	Pay %
Türkiye	263.106	291.952	11,0%	26,2%
Hindistan	89.088	132.657	48,9%	11,9%
İtalya	87.413	93.830	7,3%	8,4%
Area Nes	0	91.648		8,2%
Cezayir	44.982	49.723	10,5%	4,5%
Pakistan	52.877	49.431	-6,5%	4,4%
Suudi Arabistan	27.914	34.102	22,2%	3,1%
Almanya	35.438	32.949	-7,0%	3,0%
Tunus	27.640	31.006	12,2%	2,8%
Bangladeş	22.228	24.467	10,1%	2,2%
GENEL TOPLAM	872.606	1.112.974	27,5%	100%

Kaynak: Trademap

Başlıca Tekstil İthalatı Yapılan Ülkeler (1000 \$)

ÜLKE	2020	2021	Değişim %	Pay %
Çin	1.510.848	1.581.945	4,70%	53,10%
Area Nes	500	295.736	59047,20%	9,90%
Hindistan	268.120	295.129	10,10%	9,90%
Türkiye	237.957	203.167	-14,60%	6,80%
Yunanistan	93.613	114.894	22,70%	3,90%
Endonezya	78.422	73.593	-6,20%	2,50%

Vietnam	47.796	37.520	-21,50%	1,30%
Pakistan	25.311	29.164	15,20%	1,00%
ABD	50.675	28.894	-43,00%	1,00%
İsrail	39.294	28.411	-27,70%	1,00%
GENEL TOPLAM	2.649.760	2.977.806	12,40%	100%

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca Tekstil İhracatı Yapılan Ürünler (1000 \$)

GTİP	ÜRÜN GRUBU	2020	2021	Değişim %	Pay %
'5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	161.604	219.474	35,8%	19,7%
'5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk, içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. 1 geçenler)	105.442	146.026	38,5%	13,1%
'5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat (54.04 pozisyo-, nundaki maddelerden elde edilen dokunmuş mensucat dahil)	117.415	136.212	16,0%	12,2%
'5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle % 85 veya, daha fazla pamuk içeren ve perakende olarak satılacak hale, getirilmemiş olanlar)	105.076	114.405	8,9%	10,3%
'5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya, lamine edilmiş olsun olmasın)	106.952	108.654	1,6%	9,8%
'5503	entetik devamsız lifler (karde edilmemiş, taranmamış veya iplik , imali için diğer surette hazırlanmamış)	16.779	44.564	165,6%	4,0%
'5401	Sentetik ve suni filamentlerden dikiş ipliği (perakende olarak, satılacak hale getirilmiş olsun olmasın)	31.654	39.923	26,1%	3,6%
'5105	Yün, ince veya kaba hayvan kılları (karde edilmiş veya taranmış), (yığın halinde taranmış yün dahil)	32.374	32.242	-0,4%	2,9%
'5508	Sentetik ve suni devamsız liflerden dikiş ipliği (perakende olarak , satılacak hale getirilmiş olsun olmasın)	19.027	30.065	58,0%	2,7%
'6006	Diğer örme mensucat	17.421	25.931	48,8%	2,3%
	GENEL TOPLAM	872.602	1.112.863	27,5%	100%

Kaynak: Trademap

Başlıca Tekstil İthalatı Yapılan Ürünler (1000 \$)

GTİP	ÜRÜN GRUBU	2020	2021	Değişim %	Pay %
'5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak, satılacak hale getirilmemiş) (67 desitekten az olan sentetik mono, filamentler dahil)	487.804	643.492	31,9%	21,6%
'5512	Sentetik devamsız liflerden dokunmuş mensucat (ağırlık itibariyle , %85 veya daha fazla sentetik devamsız lif içerenler)	221.561	478.722	116,1%	16,1%
'5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat (54.04 pozisyo-, nundaki maddelerden elde edilen dokunmuş mensucat dahil)	307.439	271.508	-11,7%	9,1%
'5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	168.794	196.786	16,6%	6,6%
'5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle % 85 veya, daha fazla pamuk içeren ve perakende olarak satılacak hale, getirilmemiş olanlar)	202.297	173.426	-14,3%	5,8%
'6006	Diğer örme mensucat	193.872	170.500	-12,1%	5,7%
'5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk, içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. 1 geçenler)	126.759	132.585	4,6%	4,5%
'5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya, lamine edilmiş olsun olmasın)	104.604	118.649	13,4%	4,0%
'5515	Sentetik devamsız liflerden diğer dokunmuş mensucat	85.666	93.032	8,6%	3,1%
'5509	Sentetik devamsız liflerden iplikler (dikiş ipliği hariç) (perakende, olarak satılacak hale getirilmemiş)	85.837	89.815	4,6%	3,0%

	GENEL TOPLAM	2.649.764	2.977.806	12,4%	100,0%
--	---------------------	------------------	------------------	--------------	---------------

Kaynak: ITC Trademap

Türkiye'nin Mısır'a Başlıca İhraç Ettiği Tekstil Ürünleri (1000 \$)

GTİP	ÜRÜN GRUBU	2020	2021	Değişim %	Pay %
'5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak, satılacak hale getirilmemiş) (67 desiteksten az olan sentetik mono, filamentler dahil)	27.790	35.316	27,1%	17,4%
'5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya, lamine edilmiş olsun olmasın)	24.636	32.293	31,1%	15,9%
'6006	Diğer örme mensucat	9.461	25.808	172,8%	12,7%
'5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle % 85 veya, daha fazla pamuk içeren ve perakende olarak satılacak hale, getirilmemiş olanlar)	43.269	24.851	-42,6%	12,2%
'5501	Sentetik filament demetleri	16.611	17.092	2,9%	8,4%
'6004	Eni 30 cm.yi geçen, ağırlık itibariyle % 5 veya daha fazla elastomerik , iplik veya kauçuk iplik içeren örme mensucat (60.01)	25.148	12.449	-50,5%	6,1%
'5509	Sentetik devamsız liflerden iplikler (dikiş ipliği hariç) (perakende, olarak satılacak hale getirilmemiş)	11.328	10.495	-7,4%	5,2%
'5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk, içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	25.826	7.342	-71,6%	3,6%
'5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat (54. 04 pozisyo-, nundaki maddelerden elde edilen dokunmuş mensucat dahil)	5.976	4.710	-21,2%	2,3%
'5503	Sentetik devamsız lifler (karde edilmemiş, taranmamış veya iplik , imali için diğer surette hazırlanmamış)	4.497	4.376	-2,7%	2,2%
	GENEL TOPLAM	237.955	203.168	-14,6%	100%

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Mısır'dan Başlıca İthal Ettiği Tekstil Ürünleri (1000 \$)

GTİP	ÜRÜN GRUBU	2020	2021	Değişim %	Pay %
'5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk, içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	48.140	57.824	20,1%	19,8%
'5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat (54. 04 pozisyo-, nundaki maddelerden elde edilen dokunmuş mensucat dahil)	57.296	53.075	-7,4%	18,2%
'5503	Sentetik devamsız lifler (karde edilmemiş, taranmamış veya iplik , imali için diğer surette hazırlanmamış)	10.012	26.882	168,5%	9,2%
'5508	Sentetik ve suni devamsız liflerden dikiş ipliği (perakende olarak , satılacak hale getirilmiş olsun olmasın)	18.339	22.538	22,9%	7,7%
'5401	Sentetik ve suni filamentlerden dikiş ipliği (perakende olarak, satılacak hale getirilmiş olsun olmasın)	17.839	19.680	10,3%	6,7%
'6006	Diğer örme mensucat	9.312	16.617	78,4%	5,7%
'5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle % 85 veya, daha fazla pamuk içeren ve perakende olarak satılacak hale, getirilmemiş olanlar)	20.281	13.193	-34,9%	4,5%
'5512	Sentetik devamsız liflerden dokunmuş mensucat (ağırlık itibariyle , %85 veya daha fazla sentetik devamsız lif içerenler)	14.122	12.648	-10,4%	4,3%

'5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak, satılacak hale getirilmemiş) (67 desitekten az olan sentetik mono, filamentler dahil)	5.771	12.030	108,5%	4,1%
'5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya, lamine edilmiş olsun olmasın)	21.265	9.767	-54,1%	3,3%
	GENEL TOPLAM	263.105	291.952	11,0%	100%

Kaynak: Trademap

7. MISIR PAZAR BİLGİLERİ

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Politikalar genellikle ilgili bakanlıklar tarafından başlatılan mevzuat vasıtasıyla formüle edilmekte ve uygulanmaktadır; öneriler Parlamento üyeleri tarafından da sunulabilmektedir. Tüm yasa tasarıları, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu tarafından Parlamento'ya sunulmakta ve onaylanmaktadır. Her yasa tasarısı ilk olarak Anayasa ve Yasama İşleri Komitesine ve eğer uygunsa diğer uzmanlık komitelerine tavsiyelerde bulunmaktadır. Parlamento tarafından onaylandıktan sonra, tasarı onay için Cumhurbaşkanı'na gönderilmektedir. Cumhurbaşkanı 30 gün içinde onay verebilmekte ve Parlamento'ya başvurabilmektedir. Yine de yasa tasarısı Parlamento üyelerinin üçte iki çoğunluğu tarafından onaylanırsa yasallaşmaktadır. Yasalar, Ulusal Gazete'de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girmektedir. İstisnai koşullar altında, düzenli Parlamento oturumlarının yokluğunda acil bir önlem alınması gerekmesi halinde, Başkan konuyu görüşmek üzere acil bir oturum için Parlamento'yu toplayabilmektedir. Bunun mümkün olmaması durumunda, Başkan, bu kararnamelerin yeni Parlamantonun kurulmasından sonraki 15 gün içinde tartışmaya ve onaya tabi olması kaydıyla kanun hükmünde kararnameler çıkarabilmektedir.

Mısır'ın ticaret politikası hedefleri, Mısır'ın "Mısır Vizyonu 2030"a uygun olarak 2016-2020 için Sınai Kalkınma Stratejisinde belirlenmiştir. Bu plana göre hedef, Mısır'ın 2025 yılına kadar Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde lider bir endüstriyel ekonomi ve orta teknoloji ürünler için ana ihracat merkezi haline getirilmesidir. Bu hedefi gerçekleştirmek için mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler geliştirmek, ihracatın teşviki ve ithalatın rasyonelleştirilmesi, yaratıcılık ve inovasyonu desteklemek, enerji tasarrufu, teknik ve mesleki eğitimin geliştirilmesi ve iş ortamının iyileştirilmesi hususları planlanmıştır.

Ticaret politikası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından uygulanmaktadır. Bakanlık, uygulamayı gerektiğinde diğer devlet kurumlarıyla, özellikle de Gümrük İdaresi aracılığıyla gümrük vergisi tahsilinden ve idaresinden sorumlu olan Tarım Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı

ile koordine eder. Bakanlıklar arası istişareler, önemli politika değişikliklerinin ekonominin çeşitli sektörleri üzerindeki etkisini değerlendirmek için de yapılmaktadır.

İthalat Rejimi:

Dış ticareti düzenleyen İthalat ve İhracat Yönetmeliği Ekim 2005'te yürürlüğe girmiştir. Buna göre;

- İthali kontrole tabi ürünler sayısında indirim,
- İthalatçılara söz konusu kontrollerde kullanılmak üzere bağımsız uluslararası kuruluşlardan alınan uygunluk belgelerini ibraz etme hakkı,
- Uluslararası kabul görmüş üretim standartlarında (örneğin CE) üretilen ürünlerin ithalatında kontrole gerek bulunmaması,
- İmalat ve hizmetler sektörlerine yönelik ithalatta ayrımcılık hükümlerinin iptal edilmesi gibi hükümler yer almaktadır.

Söz konusu Yönetmelikte, özellikle ithalat uygulamalarında yapılan ve önemli bulunan düzenlemeler şöyledir:

- Ticari Amaçlı İthalat
- Mal ve hizmet üretimi
- Özel kullanım
- Kişisel kullanım
- Devlet tarafından yapılan ithalat olmak üzere beş ana grup altında toplanmıştır.

Bahse konu yönetmeliğin uygulanmadığı ithalatlar ise şöyledir;

1. Petrol sektörü için ilgili Bakanlık tarafından belirlenenler tarafından ithal edilen eşya;
2. İade edilen posta kolileri
3. Döviz ve Menkul Kıymetler
4. İhraç edildikten sonra geri gelen eşya
5. Hastanelere veya göz bankalarına gönderilen insan organları, kan ve türevleri.
6. Mısırlı olsun ya da olmasın, yurtdışındaki mirasçılardan yasal miras olarak Mısırlılara geçen eşya
7. Üretim projeleri kapsamında gerekli olan önceden belirlenmiş eşya

İthalatına izin verilen ürünler;

- İkinci el ürün ithalatına ilişkin bu yönetmelik eki listede yer alıp herhangi bir şekilde izin verilen ürünler dışında kalan ürünlerin yeni/kullanılmamış olması,

- Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nca belirlenen kurallar çerçevesinde, ithal edilen ürünlerin uluslararası bar kodu taşıması,

- Bu yönetmeliğin 3 no.lu Ekinde yer alan ürünlerin karşılarında belirtilen şartlara uyması,

- Ayrıca, ürünlerin gümrük tarafından ithalatına izin verilmesi aşamasında, ithalata konu ürünü imal eden üreticiye ait bilgilerin yer aldığı faturanın ibrazı gerekmektedir.

Ürünün perakende ticaret (ürün değişikliğe uğramadan ya da paketlenildikten sonra yurt içinde ticarete konu olması) amacıyla ithal edilmesi halinde, yetkili birimlerce tasdik edilmiş menşe şahadetnamesinin sunulması gerekmektedir. Ancak kullanılmış olarak ithaline izin verilen ürünler, Sağlık Bakanlığı'nca onaylanmış ürünler, üretici firma tarafından verilen faturada menşe ülkesi belirtilen durumda, Avrupa Birliği veya Konvansiyon ülkeleri menşeli mallarda menşe belgesi sunulmadan işlemler yapılmaktadır.

Menşe şahadetnamesi ibrazı istenilen durumlarda ibraz edilmemesi halinde gümrük idaresince teminat mektubu alınmakta altı ay içinde menşe şahadetnamesi ibraz edilmediğinde takdirde teminat irat olarak kaydedilmektedir. Ayrıca gümrük idaresi tarafından Menşe şahadetnamesinin geçerliliğinin şüpheli olduğuna ilişkin yeterli delilin bulunduğunu durumda gerekli tedbirleri alınmaktadır.

Ayrıca değeri 5.000 dolar üzerinde olup banka üzerinden yapılan ödemelerde Yönetmeliğin 4 no.lu ekinde yer alan formun ilgili banka tarafından doldurulup düzenlendikten sonra gümrük idaresine ithalatçı firmalar tarafından ibraz edilmesi gerekmektedir.

Numune, Model, Promosyon ve Tanıtım Malzemelerinin İthalatı: Numune veya modelin kalite ispatı, ilaç numunelerinin Sağlık Bakanlığı incelenmesi ve onayı, tanıtım malzemelerinin konusu ve ilgili kuruluşun adının, yabancı filmlerin Edebi Eserler İdaresince onaylanması gerekmektedir.

Sergi Amaçlı Ürün İthali: Sergi ve fuar amacıyla ülkeye getirilen ürünlerin içeriye satılması veya yeniden ihracatı ile ilgili düzenlemeler, Fuarlar ve Sergiler Genel İdaresi tarafından yapılmaktadır. Bu ürünlerin iç piyasaya satılması Fuarlar İdaresi ile ilgili gümrük idaresinin gözetiminde yürütülür ve ithal prosedürünün tamamlanması gerekmektedir.

Kişisel Kullanım İçin İthalat: Eşyanın yolcunun refakatinde veya kendisinden ayrı olarak gelmesi halinde kişisel kullanım eşyasının yer aldığı bagajlara, posta kolilerine veya gümrüksüz satış mağazalarından satın alınan eşyaya izin verilmektedir.

Her yatırımcının, Yatırım ve Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü veya yetkili temsilcisinin onayını ibraz etmesi koşuluyla, yaş şartına bağlı olmaksızın kendi arabasını ithal etmesine izin verilmektedir.

Yine Elçilikler ve bilimsel kuruluşlar tarafından alınan medya ve kütüphane materyallerini muafiyet kapsamına girmektedir.

İthalatta Kalite Kontrolü: Makina ve teçhizat ithalatında zorunlu olan hususlar aşağıda belirtilmektedir;

- Ülke menşeyini gösterir Arapça, İngilizce veya Fransızca dillerinden birinde yazılmış ve makina üzerine veya paket üzerine yapıştırılmış etiketin bulunması,

- Paketlenmiş gıda ürünleri ithalatında; her bir paket üzerinde menşe ülke ve ithalatçının isim ve adresi bulunan ve Arapça, İngilizce veya Fransızca dillerinden birinde yazılmış etiket olması,

- Kümes ve büyükbaş hayvan eti ithalatında; kesimhanenin ismi, kesim tarihi, ithalatçı kayıtları, ürünün doğrudan menşe ülkesinden gönderilmesi, sağlık şartlarına uygun paketlenmiş olması ve biri Arapça olmak kaydıyla İngilizce veya Fransızca olarak iki dilde; menşe ülke, ürün adı ve varsa markası ile kesim işlemini denetleyen ve onaylanmış olan birimin isminin etikette belirtilmesi

- Hazır giyim, mefruşat, halı, kilim ve yer döşemelerinde imalat sırasında her parçanın üzerine örme yöntemiyle dokunan bir etiket yapıştırılması, ayrıca Arapça olarak, üretici firma veya fabrikanın adı ve varsa markası, kullanılan kumaş türü ve boyutu, üretim yeri, ithalatçının adı yer alması, ticari marka veya ticari marka taşıyan ürünler için mülkiyet kanıtı sunulması.

İthali Yasak Ürünler aşağıda ifade edilmektedir:

-Dini inançlara aykırı yazı ve resim bulunduran ürünler,

-Dondurulmuş kümes hayvanları,

-Enjeksiyon pompası bulunmayan çift darbe motorlu motosiklet,

-Her tür asbest, asbestli fren pedalı,

-Genetik olarak işlenmiş yağ içeren tuna balığı,

-Böcek ilaçları ve bazı kimyasallar (Tarım Bakanlığı'nca izin verilenler hariç).

İhracat Rejimi:

Firmaların ihracat yapabilmesi için belli istisnalar dışında ihracatçı siciline kayıt olmak zorundadır.

Yönetmeliğin 37. maddesine göre istisnalar ise; kamu tüzel kişilerinin ihracatı, örnekler ve reklam malzemeleri, yurt dışına teşhir için ihraç edilen mallar, üretmek, kullanmak, işletmek veya ifa amacıyla geçici olarak ihraç edilen eşya, değiştirmek veya iade etmek amacıyla daha önce serbest bırakılan ve ihraç edilen mallar ve serbest bölgelerde kurulan projelerin yerel piyasadan ihtiyaçlar olarak yer almaktadır.

Sanayi ürünleri, ihraç edildikleri sanayi kuruluşları tarafından üretilmedikçe ihraç edilmemektedir. Petrol ürünleri ihracatı ise Mısır Genel Otoritesinin onayı ile izin verilmektedir.

Ayrıca Dış ticaretle ilgili Bakanın kararı ile denetlemek üzere ihracat komisyonları veya kurulları oluşturulmaktadır. İhracatçı veya vekili, Yönetmelik ekinde yer alan istatistik formunu doldurmakla yükümlüdür. Söz konusu form İhracat ve İthalat Kontrol Genel Teşkilatına teslim edilmesi gerekmektedir. Bu form teslim edildikten sonra gümrük idaresi malın çıkışına izin vermektedir.

Menşe şahadetnameleri ticaret odaları tarafından düzenlemekte olup İhracat ve İthalat Kontrol Genel Teşkilatı tarafından gerekli düzenlemeler ve denetimler yapılmaktadır. İhracatçı, menşe beyanını kanıtlayan kayıt ve belgeleri beş yıl süreyle saklamakla yükümlüdür.

Yönetmeliğin 52. maddesinde firmaların ihracat siciline kayıtlı olabilmesi için gerekli şartlar sayılmıştır. Yabancı şirketlerin şubeleri ile ilgili olarak; (a) Şirketin şubesinin ticaret siciline tescil edilmiş olması, (b) Şirketin amaçlarından birinin ihracat olması, (c) Şube müdürü veya ihracattan sorumlu kişinin Ticaret ve Sanayi Bakanlığı bünyesinde veya merkezlerden Dış Ticaret Eğitim Merkezi tarafından akredite edilmiş ve uygun yüksek niteliğe sahip olması, (d) Başvuru sahibinin veya ihracattan sorumlu kişinin kaydının daha önce iptal edilmemiş veya sicilden silinmemiş olması gerekir. İhracatçı siciline tescil başvurusu, başvuru sahibi, vekili veya kanuni temsilcisi tarafından İhracat ve İthalat Kontrol Genel Teşkilatına yapılmaktadır. Aranması gereken belge ve bilgiler Yönetmeliğin 54. maddesinde yer verilmiştir.

Sözleşme şartlarını ihlal edilmesi veya ihracatçı ülkenin şartlarını ihlal edilmesi veya ihraç edilen malların ihracatını ve kontrolünü düzenleyen kural ve prosedürlerin ihlal edilmesi

veya ihraç edilen malların miktarları veya fiyatları hakkında yanlış veriler oluşturulması veya Menşe şahadetnamesi almak için başvuruda bulunulan ihraç eşyası hakkında yanlış bilgi tespit edilmesi durumunda bir yıl süreyle ihracatçı tescilden men edilmekte ve tekrarında tescil iptal edilmektedir.

Mal veya hizmet takası için eşdeğer anlaşmalar yapılabilmekte, ancak bu sözleşmenin Mısır'da faaliyet gösteren bankalardan biri aracılığıyla yapılması gerekmektedir. İhracatçının yetkili makamlarca onaylanmış bir kalite kontrol sistemine sahip olması bunu da beyan etmesi gerekmektedir.

118/1975 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca, bazı malların ihracatı, yerel talebi karşılamak ve çevresel amaçlar için Bakanlar Kararnamesi ile yasaklanabilmekte veya kısıtlanabilmektedir.

İthalat ve İhracat Kanununun Yürürlükteki Yönetmeliğinin (40 ve 41.) maddesi hükümlerine göre ham deri ve ihracat kısıtlaması uygulanan mallar dışında kalan tüm Mısır mallarının ihracatına izin verilmektedir.

İhracat desteği ve tanıtımı: İhracat teşvikleri özellikle hedef pazarlar ve navlun bazında verilmektedir. Karar'da değişiklikler yapılabilmektedir. Bununla birlikte, asıl Karar 01/08/2020'den 30/06/2023'e kadar geçerli olup, destek sürecini İhracatı Geliştirme Fonu yürütmektedir. Karar, sanayi üretiminin geliştirilmesi kapsamında verilmekte olup Mısır sanayicisinin katma değer payını arttırmayı hedeflemektedir. Hedef pazar ve sektör bazında destek oranları, ek destekler ve destek süreleri değişmektedir. Sektör ve hedef pazara göre navlunda %30-%70 ve buna ilave oranlar bazında sağlanabilmektedir.

Navlun haricinde üretime de destek sağlanmaktadır. Gümrük Kanunu uyarınca, üretim amacıyla ithal edilen hammaddeler, ara mallar v bileşenler ile ihraç edilen malların üretim ve ambalaj gereksinimleri ile onarım veya imalatın tamamlanması için ithal edilen ve daha sonra yeniden ihraç edilen kalemler geçici olarak gümrük vergileri nakdi teminat bağlanmaktadır. Bu ürünlerin 1.5 yıl içinde ihraç edilmesi gerekmektedir. Ayrıca bu süreye ek süre verilme imkanı bulunmaktadır. Yurt dışına ihraç edilen veya serbest bölgeye nakledilen yerli ürünlerin imalatında kullanılan daha önce alınan gümrük vergisi ve diğer vergi ve harçlar iade edilmektedir.

Gümrük Vergileri

İthalat üzerinden alınmakta olan gümrük vergisi tarifesine göre %5 ila %60 arasında değişmektedir. Bazı tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinde %135'e kadar yükselebilmektedir.

Yatırım Kanunundan faydalanan üreticiler için ilk ithalatta üretim hatlarını kurabilmeleri adına makine ve teçhizatlar da gümrük vergisi %2 olarak uygulanmaktadır. Makine, ekipmanın kullanım amaçlı geçici ithalatında veya ülke içinde kullanılması maksadıyla kiralanmasında aylık %2'lik yıllık ise en çok %20'lik bir gümrük vergisi uygulaması getirilmiştir. Üretim, tarım ve turizm amaçlı bazı projelerde kullanılacak makine, alet ve eşya, üretim hatlarının ithalatında gümrük vergisi %5 olarak uygulanabilecektir.

Yurtiçinde üretim amaçlı olarak ithal edilen materyallerden elde edilip ihraç edilen eşyaya ilişkin ithalatta ödenen gümrük ve eş etkili diğer vergiler iade edilebilecektir. NAFEZA sistemi halihazırda uygulanmaya devam edilmektedir. Ürünlerle ilgili telif hakları gümrük otoritesince gözetilmektedir. Gümrük cezaları ağırlaştırılmış olup, gümrük dokümanlarının 5 yıl boyunca saklanması zorunluluğu bulunmaktadır. Gümrük kanunundaki cezaların yüksek olması sebebiyle işlemlerin çok dikkatle ele alınması gerekmektedir.

İç Vergiler ve Oranları

Kurumlar Vergisi: Kurumlar vergisi oranı %22,5'tir. Ancak, Süveyş Kanal Otoritesi ve Altın Üçgen Özel Ekonomi Bölgeleri (bölgesel gelişim planlamaları açısından ayrı bir yer gibi tasarlanmıştır), Mısır Petrol Otoritesi, Merkez Bankası ve Petrol-Gaz arama çıkarma yapan firmalar için farklı oranlar uygulanmaktadır. Mısır'da mukim firmalar Mısır içi ve yurtdışından elde ettikleri gelirler ile mukim olmayıp Mısır'da daimi işyeri (yukarıda açıklanmıştır) bulunduran firmalar Mısır içinde elde ettikleri gelirleri kapsamında kurumlar vergisine tabidirler.

Kurumlar vergisi ticari/sınai faaliyetler, bina vs gibi duran varlıkların kullanımından elde edilen gelirler, faaliyet dışı gelirler, kira, lisans, telif gelirleri, devlet tahvili vb. menkul kıymet gelirlerinden alınmaktadır. ETA (Mısır Vergi Kurumu) platformundan on-line olarak işlem yapılabilir.

Gelir Vergisi: Mısır'da gelir elde eden yerli/yabancı çalışanlar ile sınai/ticari ya da profesyonel faaliyetlerini Mısır'da yürüten, aynı zamanda mukim olan ancak gelirini yurtdışından elde edenlere ve ayrıca, gelirini Mısır'da elde edip mukim olmayanlara stopaj halinde uygulanır. Mısır'da vergi mükellefi olanların yurtdışında menkul kıymet yatırımlarından elde ettikleri gelirler de buna dahildir. Gelirin hesaplanmasına işverence ifa edilen maaş, ücret, mesai, prim, ücretli izin, komisyonlar ve kar payları ile aynı nakdi değerler dahil edilir. Bazı istisnalar ise; kıdem tazminatı, işçilere sağlanan yemek, özel sigorta, emekli maaşı, sosyal sigorta ödemeleridir. Yabancı çalışanlar için yıllık 9.000 Mısır poundu tutarında

bir muafiyet uygulanmaktadır. Online platform ya da kuruluş tarafından bildirilecek diğer platformlar üzerinden iletilecek beyanname ile işlem yapılabilir. Doldurulacak formda çalışan sayısı, önceki 3 ayda verilen toplam maaş, işçi sayısındaki değişim bilgileri sunulur. Ayrıca vergi uzlaşısı olduysa bu da ilgili daireye bildirilmek zorundadır.

Katma Değer Vergisi (KDV): Üretim aşamalarından alınan KDV 67/2016 sayılı Kanun kapsamındadır. Aynı kanunda satış vergisi de düzenlenmektedir. Mısır'da uygulanan standart KDV oranı %14'tür. Vergi kapsamına giren her türlü mal ve hizmet üzerinden alınmaktadır. Nadir sayıdaki ürün hariç tutulmakta olup, Yatırım Kanunu kapsamında üretim amaçlı makine ekipman alımında %5 uygulanmaktadır. İhracatta KDV muafiyeti uygulanmaktadır. KDV kaydı için yıllık 500.000 Mısır poundu ciro olması şartı aranmaktadır. Meblağa ulaşıldığında 30 gün içinde kayıt yapılması gerekmektedir. Bununla birlikte, sorumlu sıfatıyla KDV yükümlülüğü uygulaması başlamış olup, Mısır'da mukimlere yönelik olarak mukim olmayanlar tarafından yapılan satışlarda KDV'ye dahil edilmiştir. Mukim olmayanlar bir mali temsilci veya vekil atayarak KDV'ye ilişkin süreçlerden sorumlu bir muhatap bulundurmaları zorundadır. Diğer taraftan, üretim için kullanılan eşyanın KDV'si ile satışta oluşan KDV yükümlülüğünde mahsup uygulaması getirilmiştir.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Zorunlu Kalite Kontrol Standartları: Ürün standartları, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Standartlar Genel İdaresi tarafından belirlenmektedir. Ancak, bu standartlara uygunluğun belirlenmesi, çeşitli bakanlıklardaki kurumlar tarafından icra edilmektedir. Örneğin, Sağlık Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve Ticaret ve Sanayi Bakanlığıdır. Mısır'da, 5.000'i Mısır teknik düzenlemeler ve zorunlu standartlar olmak üzere 8.500 standart bulunmaktadır. Mısır'da kullanılan standartların geliştirilmesi ve uygulanmasında üç ana kamu kuruluşu yetkilidir.

Bunlardan birincisi; Mısır Standartlar ve Kalite Kontrol Örgütü (EOS)'dur. EOS, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'na bağlıdır ve diğer bakanlıklar ve özel sektörle istişare süreci yoluyla standartlar ve teknik düzenlemeler yayınlamaktadır. Standartlara ve teknik düzenlemelere uygunluğun doğrulanması, Sağlık Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve ithal mallar için Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'ndaki İthalat İhracat Kontrol Genel Teşkilatı (GOEIC) dahil olmak üzere bu kurumların sorumluluğundadır.

İkincisi: Genel İhracat ve İthalat Kontrol Otoritesi (GOEIC) olup, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nın bir parçasıdır. GOEIC'i tüm ithalat denetimleri için koordinatör olarak belirlenmiştir.

Üçüncü kuruluş olan Ulusal Standartlar Enstitüsü (NIS) Yüksek Öğrenim ve Bilimsel Araştırma Bakanlığı'nın bir parçasıdır. NIS, Mısır'ın birincil standartlar laboratuvarıdır. NIS çoğunlukla ölçümler, testler, kalibrasyon, akreditasyon ve danışmanlık ile ilgilenir ve ayrıca laboratuvar akreditasyon hizmetleri de sağlamaktadır.

Tarım ürünlerinden sağlık ürünlerine ve elektronik eşyaya kadar birçok üründe zorunlu kalite standardı bulunmaktadır. Bu ürünlerde, standart uygulaması denetiminin ve izinlerinin farklı birimlerce verilmesi uygulamada karşılaşılan en önemli sorundur. Bu sorunun çözümü amacıyla, 1999 yılında alınan bir karar ile ithalatta standart denetimi, İthalat ve İhracat Kontrol İdaresinin (GOEIC) koordinasyonu çerçevesinde yürütülmeye başlanmıştır.

İthal Lisansı: Tarım ürünlerinden bazılarında ithal lisansı uygulaması bulunmaktadır. Örneğin, tavuk eti ile ilgili ithalat lisansı almak oldukça zordur.

İthalat Mevzuatının Açık Olmaması: İthalatta aranan koşulların açık olmaması, devamlı değiştirilmesi ve birçok birimin ithalata müdahale yetkisine sahip olması, Mısır'a ihracatı zorlaştıran bir unsur olarak bulunmaktadır.

Gümrük Bürokrasisi: Gümrüklerde otomasyona geçilmemiş olması, kayıtların elle yapılması, çalışma saatleri, kalifiye eleman yetersizliği vb. Nedenlerden dolayı ithal ürünlerinin gümrükten çıkışı uzun zaman almaktadır.

Raf Ömrü: Bazı tarım ürünlerinde raf ömrü standartları oldukça katı ve üreticinin kalite, güvenlik ve teknolojik düzeyini kapsamayan tekdüze bir nitelik taşımaktadır. Bazı tarım ürünlerinin Mısır'a ithalatında raf ömrünün %50'sinin geçerliliğini koruması gerekmektedir. Örneğin, peynirler.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Gıda, paketlenmiş ürünler, et ve makina gibi ürünlerin Mısır'a ithalatında, etiketleme ve paketleme konusunda ciddi bürokratik engeller bulunmaktadır. Tavuk ve kırmızı et doğrudan menşe ülkeden yüklenmeli ve paket üzerinde Arapça detaylar yazılmalıdır. Bu zorunluluklar üretim maliyetini yükseltmektedir.

Benzer şekilde, tekstil ürünlerinde yüksek maliyetli ve karmaşık etiketleme zorunluluğu bulunmaktadır. Örneğin, ithal edilecek kumaşın üzerinde diğer detayların yanında ithalatçının isminin kumaşın kenarına dokunmuş olması gerekmektedir.

Teknik Engeller

Dayanıklı ve dayanıksız tüketim mallarının gümrüklerden çıkışı için bu ürünlerin menşe ülkesinden veya üretici firmanın ana merkezlerinden veya bayilerinden ya da dağıtım merkezlerinden gönderilmesi ön koşuldur. Aynı zamanda ithalatta uygulanan kalite kontrol kurallarına uyum sağlaması gerekmektedir.

Kalite kontrolüne tabi ürünlerde aşağıdaki kurallara uyulması gerekmektedir.

Paketlenmiş Ürünler: Paket içindeki ürüne uymalı, ürün konteynerin boşluğunu doldurmalı, konteynerin ahşap olması halinde konteynerin kendisinin ilgili kuruluşlarca hasşere problemi yaratmayacağıının onaylanmış olması ve her bir paket üzerinde Arapça olarak aşağıdaki detayların yazılması gerekmektedir.

- Üretici adı varsa markası ve ürün türü,
- Ürünün teknik özellikleri ve kullanıma hazırlanması gereken bir ürün olması halinde kullanıma ilişkin bilgiler,
- Taşıma işlemine ilişkin uluslararası spesifikasyonlar ve göstergeler,
- Menşe ülke,
- Üretim ve son kullanım tarihleri.

Otomobil İthalatı: Mısır, 1998 yılında yayımlamış olduğu bir kararla, otomobillerin ancak üretildiği yılda ithal edilebileceğini hükme bağlamış olup, dolayısıyla istisnalar ve izin verilen haller dışında ikinci el otomobil ithalatını dolaylı bir şekilde engellemiştir.

Makina, Alet ve Ekipmanlar: Her birinde menşe ülkesinin silinmeyecek şekilde yazılmış olması ve Arapça olmak üzere aşağıdaki detayları içeren katalog bulundurulması gerekmektedir.

- Parçaların illüstratif çizimi,
- Kurma ve işletmeye alma metodu,
- Bakım metodu,
- Elektrikle çalışıyor olması halinde elektrik devreleri,
- Güvenlik uyarıları.

Ayrıca, arabalarda motor bilgileri ve Mısır ikliminde kullanılabilirliği ve yakıt spesifikasyonları, Klima, buzdolabı ve aerosol ürünlerde ozon tabakasını bozucu bir madde kullanılmaması aranan bir şarttır.

Gıda Ürünleri: Bu ürünler kapalı konteyner içinde paketlenmiş olmalı, temiz ve kokudan arı olmalı, silinmeyecek şekilde Arapça olarak aşağıdaki detayları içermelidir.

- Üreticinin adı ve adresi
- Marka veya ticari marka (varsa)
- Menşei ülke •Ürün tipi
- İthalatçının adı ve adresi
- Üretim ve son kullanma tarihleri
- Ürün kullanım talimatları (isteğe bağlı)
- İçindekiler
- Saklama talimatları veya saklama sıcaklığı
- Net ağırlığı
- Koli veya karton başına brüt ağırlık ve toplam paket sayısı
- Koruyucular kullanılıyorsa, her koruyucunun yüzdeleri belirtilmelidir
- Et veya kümes hayvanı ise, etin “İslami ritüele göre kesildiği” veya “Helal” olduğu

Kümes hayvanları ve et ürünleri, doğrudan menşei ülkeden Mısır'a gönderilmeli ve paketin hem içinde hem de dışında Arapça ayrıntılarla birlikte ambalajları kapatılmalıdır. Üretim ve son kullanma tarihi İngilizce yazılabilir.

Dış ticarete Mısır tarafından uygulanmakta olan teknik engeller hakkında bilgiye, Ticaret Bakanlığı'nın sorumluluğunda olan www.teknikengel.gov.tr internet sitesinden erişilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller web sitesi, kullanıcıların teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede, söz konusu siteden ülkeler itibarıyla ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ülkelerin mevzuat ve uygulamaları hakkında Bakanlığımızdan bilgi talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Söz konusu siteye ücretsiz olarak üye olunabilmektedir. Sitenin üyelerine

ilgilendikleri ülke ve ürün gruplarına ilişkin düzenlemeler günlük olarak e-posta ile gönderilmektedir.

Üretici Kayıt Sistemi

Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından 16 Ocak 2016 tarihinde yayımlanan ve 16 Mart 2016 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren 2016/43 sayılı Karar ile Mısır'a ithal edilen 29 ürün grubu için diğer ülke üreticilerinin veya ticari marka sahibi firmaların, Mısır İhracat ve İthalat Kontrol İdaresi'ne (GOEIC) kayıt yaptırmaları zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca firmalara, Üretici Kayıt Sistemine kayıt olup olmadıklarını GOEIC web sitesinden kontrol etme imkanı getirilmiştir.

Yine bu web sitesinden başvuru kaydı olan firmaların kaydının silindiği veya iptal edildiğine ilişkin kontrolün yapılması faydalı olacaktır. Son olarak 2016/43 sayılı Kararda değişiklik yapan 195 sayılı 31.03.2022 tarihli karar ile başvuru sürecinde kolaylaştırmalara gidilmiştir.

Gönderi Ön Kontrol Bilgi Deklarasyon Sistemi (ACID)

Mısır'da 1 Ekim 2021 tarihi itibarıyla Gönderi Ön Kontrol Bilgi Deklarasyon Sistemi (ACID) uygulanmaktadır. Mısır'a ihracat yapacak yabancı firmaların bu sisteme kaydolması gerekmektedir. Başkabirifadeyle sözkonusu uygulama, GTİP farkı olmaksızın, Mısır'a ihracat yapacak firmaların ihracat belgelerini elektronik platformdan göndermelerini gerektiren bir sistemdir.

Ancak, ACID'in uygulama platformu olan NAFEZA'dan yapılan açıklamaya göre, Mısır'a ihracat gerçekleştirip Cargo-X'i kullanmayan yabancı firmalardan dolayı Mısırlı ithalatçıların zarar ettiği, bu sebeple, 15 Şubat 2022 itibarıyla ACID kural ve uygulamalarıyla uyum göstermeyen ihracatçıları için ACID numarası oluşturulmasının durdurulacağı duyurulmuştur. (<https://www.nafeza.gov.eg/en/news/egyptian-customs-authority-will-stop-issuing-identification-numbers-acid-for-shipments-to-be-imported-from-any-exporter-that-does-not-comply-with-the-rules-of-the-aci-system/74>)

Ayrıca, Mısır'a havayolu ile ihracat yapacak yabancı firmaların bu sisteme kayıt olma zorunluluğu 2022 yılı Mayıs ayından itibaren başlayacaktır.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Telif Hakları: İlgili yasal düzenlemeler, 2002/82 sayılı Telif Hakları Kanunu çerçevesinde yapılmıştır. Mısır 2002 yılının Mayıs ayında kabul edilen bu Kanun ile patent haklarının korunmasına dair kapsamlı bir düzenleme yapmış olmakla birlikte, hukuk sisteminin yetersizliği nedeniyle patent, marka ve benzer hakların yeterince korunmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, Mısır'a yönelik ihracatta ürünlerin markasının ilgili birimlere kaydının yaptırılması, bu hakların korunabilmesi bakımından gerekli olduğu düşünülmektedir.

Telif hakkı (Copyright) sahibi yazar, ölümünden 50 yıl sonrasına kadar koruma altına alınmıştır. Şayet yazarın tüzel kişi olması halinde koruma basım tarihinden itibaren başlamaktadır. Uygulamalı sanat ürünlerinin (applied art works) korunması, basım tarihinden itibaren 25 yıldır. Yayın programları ise yayımlandığı tarihten itibaren 20 yıl koruma altına alınmıştır.

Patent: Telif Hakları Kanunu, yatırımcılara Mısır'da müracaat ettikleri tarihten itibaren 20 yıllığına patent koruması sağlamaktadır. Tasarımlardan uygulamaya dönük olanlar için yenilenebilir olmak üzere 7 yıl, şematik olanlarda ise 10 yıl patent koruması öngörülmüştür. Söz konusu kanun ile gizli veri ve bilgiler de koruma altına alınmıştır.

Ticari Marka: 2002/82 sayılı Kanun ticari marka sahiplerine 10 yıllık koruma sağlamaktadır. Bu 10 yıl ikinci defa yenilenebilmektedir. Diğer taraftan, söz konusu kanun ünlü markaları Mısır'da kayıt yaptırmadan da koruma altına almıştır.

Endüstriyel Tasarım ve Çizimler: Bu tür haklar, kayıt tarihinden itibaren 10 yıl korunmakta, ilave 5 yıl daha süresi uzatılabilmektedir.

Botanik Ürünler: Bu tür ürünlerin kaydının yapılması şartıyla, koruma sağlanmaktadır. Koruma süresi ağaçlar ve asmalar için 25 yıl, diğer tarım ürünleri için ise 20 yıldır.

Tüketici Tercihleri

Mısır milli gelirin ve kişi başına düşen harcanabilir gelirin düşük olduğu bir ülkedir. Ekmek, devlet tarafından sübvansede edilmektedir. En zengin ile en fakir kesim arasındaki uçurum tüketim ürünleri pazarının çok parçalı olmasına neden olmuştur. Şehirlerde nüfusun çoğu apartmanlarda yaşamaktadır. Bunların alanı 65-370 metrekare arasında değişmektedir. Ancak evler eski ve bakımsızdır. Ev başına 4-5 kişi düşmektedir. Nüfusun %95'i

yüzölçümünün %5'inde yaşamaktadır. Büyük Kahire idari biriminde toplam nüfusun %25'i yaşamaktadır. Bu yığılma dağıtımı ve perakendecilere erişimi kolaylaştırmaktadır.

Mısırlı tüketiciler ülkelerinin dışa açılması ve TV, Internet, turizm gibi açılımlar sayesinde diğer ülkelerde üretilen ve tüketilen ürünlerden, hizmetlerden ve yaşam tarzlarından haberdar olmaya başlamıştır.

Ülkenin iç pazarı genel ekonomi ve ticaret, özelleştirme, dış ticaret, gümrüklerde aşamalı liberalleşmeyi getiren yasal düzenlemeler ve COMESSA, GAFTA, AB Ortaklık Anlaşması ve ABD ile QIZ Anlaşması gibi oluşumlarla birlikte yabancı firmaların rekabetine açılmaktadır. Bu hareketlilik son kullanıcı olarak Mısırlı tüketicilerin gıda ve dayanıklı tüketim ürünlerinde çok sayıda ürün alternatifi ile karşılaşmalarını sağlamakta, tüketici zevklerinde ve kullanım alışkanlıklarında önemli değişimlere neden olmaktadır.

Tüketiciler genellikle gelirlerini gıdaya harcamaktadır. İkinci harcama kalemi taşımacılıktır. Son yıllarda tüketici kredileri verilmesiyle araba sahibi olanların sayısı hızla artmıştır. Ancak Mısır'da trafik çok büyük bir problemdir. Haberleşme harcamaları da yüksektir ve mobil telefon kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır.

Eskiden tüketiciler gıda alışverişlerini küçük bakkallardan ve yakınlarındaki merkezlerden almayı tercih edirdi. Ancak önemli kentlerde süpermarketlerin açılması ile orta ve üst düzey gelir grubu kalitesi, temizliği, ürün çeşitleri nedeniyle giderek buraları tercih etmeye başlamıştır. Halen en çok tercih edilen yerler yine de küçük, yerel bakkallardır. Buralarda yer sıkıntısından dolayı ürünlerin sergilenmesi üst üste yığılarak yapılmakta, büyük süpermarket veya hipermarketlerdeki gibi çeşitli markaların teşhir edilmesi mümkün olmamaktadır. Ancak tüketicilerin büyük merkezleri tercih etmeye yönleneceği beklentisi vardır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Reklam ve Promosyon: Mısır'da doğru seçilmiş gazete ve dergilere verilecek reklamlar etkili olmakla birlikte, Mısır'da gazete okuma oranı düşük, TV izleme oranı ise yüksektir. Televizyon reklamları bu sayede geniş bir kesime ulaşabilir. Radyolarda da reklam vermek mümkündür. Reklam verme maliyeti Ramazan ayında yükselmektedir.

Bilboardlara Reklam vermek ve Sokaklarda Broşür Dağıtımı: Mısır'da yol kenarlarında dev sokak afişleri kullanılmaktadır. Binaların çatısında basılı ve neon ışıklı reklam panoları yer almaktadır. Bu reklamların izlenirlik oranı yüksektir. Ayrıca trafiğin yoğun olduğu Kahire'de sıklıkla el ilanlarının arabaların içine atıldığı da görülmektedir.

Diğer Öneriler: Pazarı ziyaret etmek: Mısır pazarı için bire bir ilişkiler ticaretin başlamasında çok önemlidir. İthalatçılarla ve acentalarla tanışmak, pazarı ve çalışma koşullarını daha iyi anlamak için fırsat yaratılarak mutlaka ziyaret edilmesi gerekir.

Güvenilir bir ticaret ortağı bulmak: Mısır piyasası karmaşık ve rekabetçidir. İyi bir acenta ile anlaşmak pazarda başarının yolunu açabilir.

Garantili ödeme sistemlerini tercih etmek: Çek-senet gibi riskli ödeme şekillerinde ihracat bedeli ödenmeyen durumlar yaygındır. Dolayısıyla, güven tesis edilmeden ithalatçının kabulüne dayalı ödeme sisteminden uzak durulmasında yarar görülmektedir.

Deneyimli, kıdemli yöneticilerle çalışmak: Eğer Mısır'a bir yönetici gönderilecekse üst düzeyde deneyimli yöneticilerinizden biri seçilmelidir. Mısır toplumu yaşa ve deneyime çok önem vermektedir.

İş kuralları: Daima Mısır kuralları ile çalışmaya özen gösterilmelidir. Yerleşme ve ortama alışma zaman alır ancak sağlam bir temel kurduktan sonra karlı işler yapılabilir. Ancak Mısırlı işadamlarının iyi pazarlıkçı olduğu unutulmamalıdır.

Pazar araştırması kaynaklarını doğru belirlemek: Mısır'da Kahire'deki Ticaret Müşavirliğimize ve İskenderiye'deki Ticaret Ataşeliğimize mutlaka başvurulması gerekmektedir. Ayrıca Mısır'ın CAPMAS adlı kurumunun pazara ve demografik yapıya ilişkin çeşitli araştırmaları vardır. Bunlar düşük ücret karşılığında satın alınabilir.

Mısır halkı nezdindeki Türkiye ve Türk malı imajının olumlu etkisini kullanmak: Mısırlılarda Türkiye'ye karşı hayranlık vardır. Tarihten gelen ilişkiler ve kültürel-dini bağlar nedeniyle Mısırlılar Türkiye ekonomisine, yönetim biçimine ve aile ilişkilerine özen duymaktadır. Tatillerini Türkiye'de geçirmek, Türkiye'den bir evlilik yapmak statü göstergesidir.

Fuarlara katılım: Mısır pazarına girişte pazara yerinde yapılacak kişisel satış ziyaretlerinin dışında en etkili yöntem fuarlara katılmaktır. Mısır'da düzenlenen resmi ve özel fuarların organizasyon ve denetimi Mısır Fuar ve Kongre Kurumu-EECA (<http://www.eeca.gov.eg/>) tarafından yapılmaktadır.

Kamu ihaleleri

Mısır, DTÖ'nün Hükümet Alımı ile ilgili çok taraflı anlaşmasına taraf değildir.

Mısır'ın merkezi bir tedarik organı yoktur; her bir devlet kurumu, ihale kanunu ve Yürütme Düzenlemeleri uyarınca kendi ihalelerini ve prosedürlerini inceleyen kendi satın alma

departmanına sahiptir. İhale kuralları ve prosedürlerinin tutarlı ve doğru bir şekilde uygulanmasını sağlamak için, her bir ihale işlemi için yetkili makamlar tarafından ihale komiteleri kurulur. Maliye Bakanlığı'na bağlı bir Devlet Hizmetleri Genel Makamı (GAGS), satın alma sürecinde önemli bir rol oynamaktadır ve temel işlevi, öngörülen yönergeler ve direktiflere uyulmasını sağlamak için sözleşmeleri kontrol etmektir. GAGS ayrıca departmanlara veya tedarik birimlerine teknik yardım ve eğitim sağlayabilir ve satın alma komitelerinde Maliye Bakanlığını temsil edebilir.

Kamu ihaleleri, satın alma prosedürlerinde serbestleşme, yerinden yönetim ve esnekliği teşvik etmeyi amaçlayan 89/1998 sayılı İhale Kanunu ile yönetilmektedir. İhale Kanunu, tüm sivil ve askeri kurumlar tarafından bu yasadaki muaf tutulmadıkları takdirde satın alımını düzenler. 89/1998 sayılı Kanun 5/2005 sayılı Kanun, 148/2006 sayılı Kanun, 191/2008 sayılı Kanun, 14/2009 sayılı Kanun, 82/2013 sayılı Kanun ve 48/45 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

48/2014 sayılı Kanun bazı özel ihale hükümleri getirmiştir. Önceki yasalara ek olarak, 5/2015 sayılı Kanun, hükümet sözleşmelerinde sağlanan Mısır ürünlerine verilen tercihleri ele almıştır.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım, Hayvancılık ve Balıkçılık

Mısır 1980'li yıllarda tarım sektörüne yönelik reform sürecini başlatmıştır. Devlet tarım alanlarındaki kontrolünü ve payını azaltmak istemektedir. Bugün artık Mısır'da tarım sektörü tamamen özel sektör tarafından piyasa koşullarında ve ihracata yönelik olarak işlenmektedir. Mısır net tarım ürünleri ve gıda ürünleri ithalatçısı olmaya devam etmektedir.

Mısır'ın en önemli tarım ürünleri arasında; pamuk, domates, pirinç, buğday, mısır, patates, soğan, sarımsak, zeytin, şeker kamışı, hurma, narenciye, mango ve bahçecilik ürünleri (üzüm, çilek, biber, şeftali, kavun, karpuz) yer almaktadır. Özellikle uzun elyafli Mısır pamuğu dünya pazarlarında talep görmektedir.

Toplam işgücünün %33'ünün tarım sektöründe istihdam edilmesi ve tarım sektörünün milli gelirden yaklaşık %14 oranında paya sahip olması, sektörün devletin ekonomi politikalarında öncelikli yerini korumasına neden olmaktadır. Toplam nüfusun %55'i kırsal alanda yaşamaktadır. Ancak ülke coğrafyasının sadece %4'ünün tarıma elverişli olması nedeniyle, mevcut tarımsal alanların en etkin biçimde değerlendirilmesi, buna ilave olarak yeni tarımsal alanların kazanımı projeleri önem taşımaktadır. Ayrıca, Mısır'ın Akdeniz sahilleri

dışında çok az yağış alması nedeniyle ülke tarımı sulamaya bağımlıdır. Bu nedenle, sulama tekniklerinin geliştirilmesi ve yönetimi önem kazanmaktadır.

Mısır, tarım alanlarında gübre kullanma açısından bölgede birinci, dünyada ise ön sıralarda yer almaktadır. Gübre üretimi altı özel şirket tarafından yapılmakta ve yılda 6,6 milyon ton üretimle ülke ihtiyacının %90-95'i karşılamaktadır. 2000'li yıllara gelindiğinde buğday, mısır, pirinç, sebze ve meyve üretiminde önemli aşamalar kaydedilmekle birlikte, Mısır bazı temel tarım ürünlerinde halen ithalata bağımlı durumdadır. Özellikle buğday, mısır, şeker, yemeklik yağ ve bakliyatla ciddi ithalat yapılmaktadır. Buna karşılık, pirinç, narenciye, soğanlı bitkiler, patates gibi ürünlerde dünya ticaretinde rekabet eden ülkeler arasına girmiştir. Meyve üretiminin miktarca %64'ünü portakal, karpuz, üzüm, hurma, muz ve kavun üretimi oluşturmaktadır.

Gıda tüketim ürünleri piyasasında pirinç, hayvan yağı, şeker, yağ, mercimek, baklagiller, makarna ve çay destekleme yapılmaktadır. Hayvansal üretimde küçük işletmeler ağırlıkta olmakla birlikte, süt ve et üretimine yönelik modern çiftliklerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Ülkedeki üreticilerin küçük ve modern üretim teknikleri konusunda yeterince bilgi sahibi olmamaları ve hayvan varlığının geniş bir alana yayılmış ve dağınık olması sektörün gelişmesini kısıtlayan faktörlerdir.

Sanayi

Sanayi sektörünün milli gelir içindeki payı %17,1 düzeyindedir. Toplam işgücünün %30'u sanayi sektöründe istihdam edilmektedir. Önde gelen sanayi dalları metalürji, gıda işleme, tekstil ve kimya dallarıdır. Sanayi üretiminin büyük çoğunluğu özel işletmeler ile gerçekleştirilmektedir.

Hizmetler

Bankacılık ve Finans: Mısır'da, Merkez Bankası, bankacılık ve kambiyo işlemleri 2003/88 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Mısır'da faaliyet gösteren bankalar ile bunların yurt dışındaki bayileri Merkez Bankasına kayıt yaptırmak zorundadır.

Banka kurulabilmesi için sermayenin 500 milyon Mısır poundundan düşük olmaması gerekmektedir. Yabancı bankaların şubeleri için alt limit ise 50 milyon dolardır. Bankalar fiyatlandırma ve faiz oranlarını tespit etmekte serbest bırakılmıştır.

Bankalar faaliyetlerini durdurabilmek için Merkez Bankasından izin almak zorundadır. Merkez Bankası, bankaların Yönetim Kurulu üyelerine müdahale edebilmektedir. Özel ve tüzel kişiler sahip oldukları dövizli onaylanmış bankalar veya döviz ofisleri aracılığıyla, değişim,

tasarruf gibi faaliyetlerde bulunabilirler. İhracatçıların kazandıkları döviz ile ilgili tasarruflarına bazı sınırlamalar getirilebilmektedir. Ülkede bankacılık sektörü yapılan reformlarla güçlendirilmiştir. Merkez Bankası'na kayıtlı yaklaşık 38 adet banka 17 banka temsilciliği bulunmaktadır.

Ulaştırma ve Telekomünikasyon: Ülkede toplam 193.841 km olan karayollarının Kahire, İskenderiye, Süveyş, Port Said ve Fayyum bölümleri iyi durumda olsa da, önemli bir bölümü bakımsız ve kalitesizdir. Bununla birlikte, Mısır'da yük taşımacılığının çoğunluğunun karayolları ile yapıldığı düşünüldüğünde, önümüzdeki yıllarda bu alanda çeşitli yatırımlar yapılacağı öngörülmektedir. Ayrıca, ülkede 9.570 km uzunluğunda demiryolu bulunmaktadır. Kahire'de biri toplam 81 km olmak üzere üç metro hattı bulunmaktadır.

Mısır'da; 27 adet sivil ve ticari amaçlı havaalanı bulunmaktadır. Kahire'den anılan havaalanına düzenli Mısır'da inşaat sektörü son 10 yılda önemli ölçüde büyümüştür. İleriye dönük olarak, sektörün COVID-19 salgını nedeniyle kısa bir yavaşlamanın ardından 2020-2024 yılları arasında ortalama %9 büyümesi öngörülmektedir. Bu büyüme, esas olarak aktif kamu-özel sektör ortaklıkları, enerji verimliliğinin artırılması projeleri ve üst düzey altyapıyı artırmak için yapılan yatırımlardan kaynaklanacaktır. Mısır hükümeti inşaat sektöründe büyük bir yatırımcı olup buna örnek olarak, Mısır Hükümeti'nin Kahire'nin yaklaşık 50 km doğusunda devasa bir "Yeni İdari Başkent" inşa etmesi gösterilebilir. Yine Mısır Hükümetinin en büyük önceliği, şehirleri uygun ulaşım araçlarıyla birbirine bağlamak ve endüstriyel genişlemeler için yollar ve limanlar yapmak ve geliştirmektir.

Mısır'ın ülke genelinde 14 yeni akıllı şehir kurma planı bulunmaktadır. Bu kapsamda okulları, hastaneleri, alışveriş merkezlerini ve eğlence tesislerini içeren ek yeni şehirler inşa etmeyi planlamaktadır.

Ülkeye gelen malların çoğu İskenderiye, Damietta, Port Said ve Süveyş limanı gibi önemli limanlardan giriş yapmaktadır. İskenderiye limanı ülkedeki en büyük liman olup, Mısır dış ticaretinin %55'i bu limandan gerçekleştirilmektedir. Deniz yoluyla taşınan dış ticaret hacmi yaklaşık %90'ı temsil etmektedir. Mısır'ın 15 büyük ticari liman ve 27 özel liman olmak üzere 42 limanı vardır Devlet, limanların kapasitesinin artırılması için çalışmaktadır. Diğer taraftan Süveyş Kanalı gelirleri, Mısır'ın döviz kazandıran en önemli sektörlerinden birini oluşturmaktadır.

Mısır'da sabit telefon hizmetleri Telecom Egypt tarafından verilmektedir. Telecom Egypt'in %80'i devlete ait olup %20'lik pay ise borsada halka açık durumdadır. GSM cep telefonları konusunda, Vodafone Egypt, Orange ve Etisalat şirketleri faaliyet göstermektedir.

İnternet kullananların sayısı giderek artmaktadır. Bilgi teknolojisi ve internet kullanıcılarının sayısını artırmak için bilgisayar ekipmanları ve yazılımda ithalat vergileri %5'e düşürülmüştür. Ülkede internet kullanım oranı 2005'lerde %12,75 iken bu oran 2021 yılında %51,30'a çıkmıştır.

2019'da Bilgi İşlemleri Teknolojisi İT sektörü, Mısır GSYİH'sine (toplam GSYİH'nın yaklaşık %4'ü) 93,4 milyar Mısır poundu katkıda bulundu ve 2018'e göre %14,3 puan arttı. Mısır'ın dijital dönüşümü, ekonomik çeşitlendirme planının bir parçası. İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı'nın BİT 2030 Stratejisi ise ülkeyi hem bölgesel hem de küresel ölçekte bir telekomünikasyon ve teknoloji merkezine dönüştürmeyi hedeflemektedir. Hükümet, Teknoloji sektörünün, örneğin Süveyş bölgesel kalkınma planında önerilen bir teknoloji direği gibi yeni bilgi ve iletişim teknolojisi (BİT) yatırım kümelerinin geliştirilmesi de dahil olmak üzere, önümüzdeki beş yıl içinde ekonomik büyümenin ana itici güçlerinden biri olmasını öngörmektedir.

Turizm: Turizm Mısır'da kilit bir hizmet olup işgücüne önemli katkısı bulunmaktadır. Turizm, Mısır için önemli bir döviz kazancı kaynağıdır. Turizm faaliyetlerinden sorumlu makamlar, Turizm Bakanlığı ve iki idari kolu olan Turizm Geliştirme Otoritesi (TDA) ve Mısır Turizm Otoritesi'dir (ETA). TDA öncelikle, arazi teminine yardımcı olarak ve altyapı projeleri geliştirmek için kredilere erişimi kolaylaştırarak turizm projeleri ve yatırımları için düzenlemeler yapmaktan ve uygulamaktan sorumludur.ETA, turizmin hem bölgesel hem de uluslararası gelişmesini ve çeşitlendirilmesinden (turizmin teşvik edilmesinden) sorumludur.

Turizm gelirleri ve ziyaretçi sayısı büyük ölçüde siyasi olaylara ve güvenlik kaygılarına bağlı olmaktadır. Mısır'daki seyahat ve turizm endüstrisi, 2018'de GSYİH için yaklaşık 389 milyar Mısır sterlini olup, ülkenin önde gelen ekonomik sektörlerinden biridir. Mısır'da turizm gelirleri, 2017/2018 mali yılında 9,8 milyar dolar iken 2019/2018 mali yılında 2,7 milyar dolar artarak 12,57 milyar dolara ulaşmıştır. Seyahat ve turizm sektörü de 1,25 milyonluk işgücüsüyle ülkede önemli bir işveren konumundadır. 2020 yılında Mısır'da toplam geceleme sayısı 42,97 milyon olarak gerçekleşmiş olup 2019 yılına göre 90 milyon düşüş olmuştur. Bu düşüş, koronavirüs (COVID-19) pandemisini engellemek için uygulanan seyahat kısıtlamalarından kaynaklanmaktadır. En fazla geceleme, yaklaşık 21,9 milyon gece ile Avrupalı turistler tarafından yapılmıştır. Turizm gelirleri, sektörü sert bir şekilde vuran koronavirüs pandemisinin

ortasında 2019'daki 13.03 milyar dolardan %70 düşerek 2020'de yaklaşık 4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Öte yandan “2022'de Büyük Mısır Müzesi'nin açılması, Sina'daki Büyük Dönüşüm Projesi'ni, Kızıldeniz kıyısındaki Galala Resort'u ve Alamein şehrinde otellerin genişletilmesi hedeflenmektedir.

Son olarak, Turizmi teşvik için 01.04.2022 tarihli karar ile Mısır Hükümetinin 01/04/2022 tarihinden sonra sadece Şarm El Şeyh yapılacak seyahatlerde Şarm El şeyh'e kapı vizesi (vize ücreti olmadan) giriş hakkı verilmiştir.

Madencilik

Mısır'da maden ve doğal kaynaklar alanında ise, Altın Üçgen (Golden Triangle) olarak tabir edilen, Qena&Qeft ve Safaga&Al Qusair arasında bulunan yeni ekonomik bölgede Afrika'nın en zengin, dünyada ise beşinci en zengin fosfat rezervleri olduğu (yaklaşık bir milyar ton) belirlenmiştir. Aynı zamanda altın madeni bakımından da zengin olduğu belirtilen mezkûr bölgenin, Mısır'daki tüm madenler ve yeraltı zenginliklerinin %75'ini barındırdığı öğrenilmiştir. Diğer taraftan Yatırım ve Uluslararası İlişkiler Bakanlığı'ndan edinilen bilgiye göre Mısır, petrol ihraç eden ülkeler dışında en büyük petrol işleyen ülke ve ikinci en büyük doğal gaz üreticisi konumundadır.

2030 Mısır-Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi kapsamında, Mısır'ın yer altı zenginliklerinden yararlanmasını sağlamak üzere, madencilik ile ilgili de bir bölümün üzerinde çalışıldığı bilgisinin edinildiği Mısır Petrol Bakanlığı'ndan ayrıca; bu Stratejinin, ülkede madencilik endüstrileri kurmayı ve madencilik faaliyetlerini çevreleyen alanları da geliştirmeyi içereceği, bu sayede madencilik sektörünün gayri safi yurtiçi hasıla ve ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınma planlarına katkısının artırılmasının hedeflendiği de öğrenilmiştir.

Mısır'ın bir diğer önemli doğal zenginliği ise mermerdir. Mermer sektöründe ülkedeki toplam yatırım tutarı yaklaşık 420 milyon dolar seviyelerindedir. Çin, Hindistan, İran ve İtalya'dan sonra Mısır, mermer sanayinde dünyanın en büyük 5. ülkesi konumunda yer almaktadır. Bu bağlamda mermer ve granit sektöründe de potansiyel yatırım ve iş olanaklarının mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Enerji

Mısır, enerji alanında önceki yıllarda yaşanan darboğaz sonrasında hızlı bir gelişme sürecine girmiş, bu kapsamda yenilenebilir enerji kaynakları öncelikli olmak üzere birçok enerji yatırımını hayata geçirmeye başlamıştır. Yatırımlar ve Uluslararası İlişkiler Bakanlığından

alınan bilgiye göre, son beş yılda alt yapı yatırımlarına 15 milyar dolar harcayan Mısır, enerji üretim kapasitesinde ciddi artışlar olmuş ve yeni enerji yatırımlarının da devam edeceği öngörülmektedir. Enerji ihtiyacının yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanması için stratejiler belirleyen Mısır'da, 2022 yılı itibariyle tüm enerji üretiminin %20'sinin yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanması hedeflenmektedir. Söz konusu yüzdede, rüzgar enerjisi için %12, hidroelektrik için %5,8 ve güneş enerjisi için ise %2,2 pay belirlenmiştir. Elektrik Bakanının açıkladığı bir başka planda ise 2025 itibariyle ülkenin enerji ihtiyacının %42'sinin yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanacağı belirtilmektedir.

Rüzgâr enerjisi alanında kurulu kapasite ise 750 MW olup üretilen enerji miktarı 12.600 GWh seviyesinde gerçekleşmiş, bununla birlikte Mısır'ın doğusunda yer alan Süveyş Körfezi'nde 50 m yükseklikteki ortalama 10,5 m/s'lik rüzgâr hızıyla önemli bir rüzgar enerjisi potansiyeli taşıyan ülkede, potansiyel kapasitenin yaklaşık 30.000 MW düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir.

Mısır hükümetinin 2035 Vizyonuna göre, 2035 yılına kadar 67 GW yeni yenilenebilir enerji yatırımının faaliyete geçmesi hedeflenmekte, bunun ise 20 GW'nın rüzgârdan, 31 GW'nın ise güneş enerjisinden elde edilmesi planlanmaktadır. Bu plana göre, yeni yatırımların %67'sinde özel sektör girişimlerinin yer alacağı da edinilen bilgiler arasındadır.

Yenilenebilir enerji yatırımlarına büyük bir önem verilen Mısır'da güneş enerjisi alanında da yatırım planları yapılmaktadır. Doğrudan güneş ışığının günlük ortalama 9-11 saat ile yüksek seviyelerde olduğu ve radyasyon oranının yılda ortalama 2 bin-3 bin kWh/m² olduğu ülkede potansiyel kapasitenin 50.000 MW dolaylarında olduğu hesaplanmaktadır. CSP diye tabir edilen Konsantre Edilmiş Güneş enerjisi alanında kurulu 140 MW'lık yatırım olan Mısır'da PV (PhotoVoltaic) güneş enerjisi yatırımı ise 80 MW dolaylarındadır.

Bu çerçevede Mısır'da, rüzgâr ve güneş enerjisi sektörleri yatırım potansiyeli arz eden iki sektör konumunda öne çıkmaktadır. Özellikle Süveyş Körfezi bölgesinde rüzgâr ve Yukarı Mısır (Upper Egypt) diye bilinen Güney Mısır bölgesinde de (Aswan/Benban'da Benban Solar Park projesi devam etmektedir) güneş verimliliği, bu bölgeleri önemli kılmaktadır. Mısır hükümeti, 2021/2022 mali yılındaki yüzde 15 olan yeşil kamu yatırımlarının oranını yeni 2022/2023 bütçesinde %30'a ve 2024/2025 mali yılında %50'ye çıkarmayı hedeflemektedir. Mısır'ın yeşil hidrojen ve yeşil amonyak üretimini artırmak için yatırımlarda bulunmayı hedeflemektedir.

Petrol ve Doğalgaz

Petrol sanayi, ihracat gelirlerinin yaklaşık %40'ını oluşturmakta olup, milli gelirde %8,6'lık bir paya sahiptir. Petrol gelirleri döviz kazandıran dört ana sektörden biridir. Mısır'ın ham petrol rezervleri tahminen 4,4 milyar varildir. Mısır'ın günlük 750.000 varil kapasiteli 9 adet rafinerisi bulunmaktadır.

Ham petrol kaynakları bakımından kendi kendine yeterli olarak kabul edilen Mısır'da, enerji kaynakları bakımından yükselen sektör doğal gazdır. Mısır'ın geleceğinin petrolden ziyade doğal gazda olacağı söylenmektedir. Mısır 2,2 trilyon metreküplük kanıtlanmış doğal gaz rezervleri ile bu alanda dünyanın 17. büyük ülkesi konumundadır. Ülkede enerji kullanımı doğal gaza kaydırılarak petrol ihracata yönlendirilmektedir. Ancak petrolün büyük kısmı ülke içinde tüketildiği için ihracata kalan kısmın süreç içinde azalacağı, ülkenin ihracatçı konumundan çıkacağı söylenmektedir.

Mısır'ın sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracatı 2003 yılı ortasında başlamıştır. Mısır'da, İspanyol-Mısır ortaklığında işletilen Port-Said yakınlarındaki Damietta LNG terminali ile İskenderiye civarlarında EGPC/EGAS, BG, Petronas (Malezya) ve GDF Suez (Fransa)'nın oluşturduğu Egyptian LNG Konsorsiyumu tarafından işletilen 2 adet LNG terminali olmak üzere 3 adet LNG terminali bulunmakta olup ülkenin toplam LNG ihraç kapasitesi yaklaşık 17 milyar m³/yıl'dır. Diğer taraftan son dönemde yeni doğal gaz rezerv alanları bulunmuş olup (örneğin Zuhr) buralarda günlük doğal gaz üretimi her geçen gün artış göstermektedir. 2020 yılının Mart ayı itibariyle Zuhr doğal gaz rezervinin günlük üretiminin 3 milyar metreküpe ulaşması beklenmektedir.

Mısırdaki petrol üretimi ise günde 600 kb/gün civarında olup, Mısır'ın büyümesiyle birlikte hem gaza hem de rafine yakıtlara olan talebi artmaktadır. Buna ek olarak, 2021'de Avrupa ve Asya'da gaz spot fiyatındaki artışla beraber Mısır'ın LNG ihracatında ciddi artışlar olmuştur. Bu artışın 2022'de de devam edeceği öngörülmektedir. Petrol açısından bakıldığında, rafinaj kapasitesine yönelik son dönemde planlanan yatırımlar göz önüne alındığında, petrol ürünleri ihracatının artış olacağı öngörülebilmektedir.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Mısır'da iş yapmak kişisel ilişkilerle olmaktadır. Mısır pazarında uzun yıllardır çalışan yabancı yöneticilerin deneyimlerine göre şu noktalara dikkat edilmelidir:

Mısırlıların Özellikleri: Mısırlılar 5.000 yıllık geçmişi olan uygarlıklarıyla gurur duymaktadırlar. İslam dini çok önemlidir. Ancak, ülkenin tarihinden gelen özellikler Batı etkisi ve hayranlığı ile Orta Doğu'daki Arap milliyetçiliğini kaynaştıran bir toplumsal yapı ortaya çıkarmıştır. Çalışma hayatında kamuda bürokratik, eski tarzda yöneticiler, özel sektörde ise yabancı dil bilen Batı taraftarı kişilere rastlanmaktadır.

Sabırlı olmak: Alışılmadık kırtasiyecilik ve bürokratik prosedürler işin yavaş ilerlemesine neden olur. Asla çok kısa bir sürede iş sonuçlandırmayı, anlaşma imzalamayı beklememek gerekir.

Yerel kültürle tanışmak: Mısırlılar genellikle açık, çabuk kaynaşan ve yeni ilişkiler kurmaktan zevk alan insanlardır. Batıya hayranlıkları vardır. Yabancıları düşmanlıkla değil dostça karşılarlar. Nüfusun yarısından fazlası gençtir ve bu kesimler özellikle yeni görevlere, yaşam biçimlerine açıktırlar. Bireysellik değil toplum bilinci gelişkindir. İş hayatında hiyerarşi, itaatkârlık ve unvanlara önem verilir.

Yeme-içme alışkanlıkları: Mısırlılar sabah 9 gibi kahvaltı yaptıktan sonra işyerlerinde öğle yemeği için ara verilmemektedir. İş hayatı genellikle saat 3-4 gibi bittiğinde öğle yemeği olarak saat 4-5 gibi geç bir saatte ağır bir yemek alınır. Daha sonra ise gece geç saatlerde hafif bir akşam yemeği yenir. İş hayatında dışarıda yemek olağandır.

Alkolden uzak durmak: İslam'da alkol yasaktır. Bir Mısırlıyı sosyal bir etkinliğe davet etme durumunda bu kişinin alkol aldığı bilinse bile, ortamda kesinlikle alkollü içecek bulundurmamak gereklidir.

Yabancıların yaşamı: Mesai süresinin kısa olması Kahire'deki yabancı çalışanlara boş vakit ve eğlence için çeşitli fırsat sunar. Kahire'de Nil kenarında ve Kızıldeniz'de çok lüks tatil ve dinlenme yerleri vardır. Kahire'de Zamalek, Dokki ve Mohandesin ve Maadi yabancı çalışanların ve firmaların tercih ettiği yaşam ve eğlence yerleridir.

Para Kullanımı

Mısırlılar, gündelik alışverişlerinde genellikle nakit para kullanmaktadırlar. Kredi kartı kullanımı ise giderek yaygınlaşmaktadır. Ticari faaliyetlerde ise ödemeler çoğunlukla bankacılık kanalıyla veya çek ile yapılmaktadır.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Türk vatandaşlarından Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri 90 gün süreli seyahatlerinde vizeden muaftır. 20 yaş altı ve 45 yaş üstü vatandaşlarımız Mısır'a girişte havaalanlarında vize alabilmektedir.

Mart 2020 tarihi itibarıyla, 20-45 yaş aralığında olan vatandaşlarımızın ticari vize alabilmesi oldukça güç bir duruma gelmiştir. Mısır'ın İstanbul ve Ankara'daki Konsolosluklarına yapılan başvurular, Konsolosluklar tarafından Kahire'deki güvenlik birimine iletilerek bir güvenlik soruşturmasına tabi tutulmakta, bu durum bekleme sürelerinin 6 aya kadar uzamasına sebep olabilmektedir.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Mısır'da kamu kurum ve kuruluşları için Cuma ve Cumartesi günleri hafta sonu tatilidir. Ancak trafiğin hafifletilmesi amacıyla bazı kurumlar Perşembe ve Cuma günleri hafta sonu tatili yapmakta, kalan günlerde ise mesai yapmaktadır. Mesai saatleri genelde 09:00-14:00 arasındadır. (Resmi Tatiller için bakınız: <http://kahire.be.mfa.gov.tr>)

Yerel Saat

Mısır, GMT+2 saat dilimini kullanmaktadır, yaz saati uygulaması bulunmamaktadır. Böylece Türkiye saatinden 1 saat geridedir.

Telefon Kodları

Uluslararası telefon kodu 20'dir, Kahire için il kodu 2, İskenderiye için 3'tür. Mobil operatörlerden Vodafone 10, Etisalat 11, Orange ise 12 kodunu kullanmaktadır.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri: Mısır'da şirket kurulumu 1981 tarihli ve 159 Sayılı Şirketler Kanununa uygun biçimde gerçekleştirilmektedir. Mısır'da şahıs ve sermaye şirketleri mevcuttur. Mısır hukuk yapısı Şeriat ve Napolyonik koddan oluşmakta olup, şahıs şirketleri hususu daha çok şeriat hukukunun konusu altına girmektedir. Bazı işler için şahıs şirketleri kurulumu seçilse de bunlar daha çok birbiri arasında güven bağı tesis etmiş kişiler için geçerli olmaktadır. Sermaye şirketlerinden doğru türün seçilmesi, Mısır'a gelen yabancı yatırımcılar için yatırım konusu, ortaklık yapısı, sorumluluk ve kuruluş sermayesi bakımından önem arz etmektedir. Kurumsal

görünüm açısından sermaye şirketlerinin seçilmesi önemlidir. Sermaye şirketleri genel olarak; Anonim Şirketi, Limited Şirketi, Tek Ortaklı Limited Şirket ve Şube'dir. Temsilcilik Ofisi de aynı grup içerisinde sayılmaktadır. Mezkur türlerin kurulumu 5-14 gün arasında sürmektedir.

Anonim Şirketi: Anonim Şirketi (A.Ş) tür olarak Mısır'da her sektörde iş yapabilecek tek türdür. Mevzuat gereği şirket %100 yabancı olabilir. Ancak, şirketin ithalat yapabilmesi için şirket merkezinin Mısır'da olması ve Mısır kanunlarına göre kurulması, şirketin en az bir sene sicilde kayıtlı bulunmalı, %51 hissesinin Mısırlılara ait olması ve ithalattan sorumlu müdürün Mısırlı olması gerekmektedir. İthalat yapmak isteyen bir A.Ş minimum 5 milyon Mısır poundu tutarında bir sermayeye sahip olmalıdır. Bunun haricinde bazı başka alanlarda da farklı sermaye sınırları mevcuttur. Ortaklık yapısı gereği en az 3 ortak ve 3 yönetim kurulu üyesi olması gerekmektedir. Eğer ortaklardan biri tüzel kişi ise en az 1 veya daha fazla kişi ile temsil edilmesi zorunludur. Minimum kuruluş sermayesi 250.000 Mısır poundu ya da mezkur meblağa denk gelen döviz türünde olmalıdır. Kuruluş aşamasında sermayenin %10'u ödenmeli, tescil akabindeki 3 ay içerisinde oran %25'e çıkarılmalı kalan meblağ ise 5 yıl dolmadan tamamlanmalıdır. Mısır Borsasına kotalı şirket olabilmek için A.Ş türü mecburidir. A.Ş'ler yıllık karlarının %10'unu çalışanlarına dağıtmak zorundadır.

Limited Şirket: Limited Şirket (LTD); bankacılık, sigortacılık, üçüncü şahıslar lehine fon faaliyetleri vb bazı alanlarda faaliyet gösteremez. LTD %100 yabancı ortaklı olabilir. Bununla birlikte ithalat yapabilmesi için, %51 hissesinin Mısırlılara ait olması ve ithalattan sorumlu müdürün Mısırlı olması gerekmektedir. İthalat yapmak isteyen bir LTD minimum 2 milyon Mısır poundu tutarında bir sermayeye sahip olmalıdır. Bu durumun Vergi İdaresine sunulan bütçe veya bankalardan kanıtlanabilir olması gerekir. Ortaklık yapısı gereği en az 2 ortak zorunluluğu vardır. Ortaklar tüzel ya da gerçek kişi olabilir. Kuruluş sermayesi zorunluluğu mevcut değildir. Bununla birlikte ithalat dahil olmak üzere kanunda sayılan faaliyetler kapsamında sermaye sınırları olabilmektedir. Şirketin sermayesi kurulum akabindeki süreçte 250.000 Mısır pounduna ulaşırsa şirket yıllık net karının %10'unu çalışanlarına dağıtmak zorundadır.

Tek Ortaklı Limited Şirket: Bu tür Mısır Şirketler Kanunu'nda yeni bir türdür. LTD kapsamında bir şirket türü olup LTD özelliklerini göstermektedir. Kurucu tüzel veya gerçek kişi olabilir. Bu şirket türünün adı, faaliyetini içermeli ya da kurucusunun ismi ile aynı olmak durumundadır.

Şube: Mısır'da şube açmak için Mısır'da hizmet gerçekleştirileceğini gösteren bir sözleşme sunulması mecburidir. Bu çerçevede, Mısır'da mukim bir müşteri ile kurulan

sözleşmeye bağlı bir iş ilişkisi gerekmektedir. Sermaye gerekliliği bulunmamakta olup, sadece 5.000 Mısır poundu veya bu meblağın dengi döviz depozito verilmektedir.

Şube açılması için ortaklık şartı mevcut değildir. Bir sorumlu müdür atamak mecburi olup bu kişi, yabancı ya da Mısırlı olabilir. Şubeler stopaja (vergi kısmında anlatılacaktır) dahil olmayan vergilendirilebilir gelirlerinden %10'a kadar olan kısmı merkezi ile arasındaki yükümlülüklerine binaen indirim tabi tutabilir.

Temsilcilik: Mısır şirket kanuna göre temsilcilik ofisinin ticari faaliyet gerçekleştirilmesi mümkün olmayıp sadece pazar araştırması yapılması bağlamında kurulumu gerçekleştirilebilen bir türdür. Ortaklık şartı mevcut değildir. Merkez tarafından belirlenen idari işleri yürütmek üzere bir müdür atanabilir. Müdür Mısırlı ya da yabancı olabilir. Temsilcilik ofisi açılması halinde her sene başında ofisin çalışanlarının adı, meslekleri, milliyetleri, ücretleri, Mısırlı çalışanların maaşlarının toplam maaş içerisindeki payını Mısır Devletine bildirilmek zorundadır.

Bunun dışında, yapılan pazar araştırması çalışmasının ana şirketin isteği ile uyumlu olduğunun ve ana şirkete sunulduğunun kanıtlanması ile çalışma süreci, çerçevesi vb detaylar Mısır Devletine sunulmalıdır. Temsilcilik ofisi Mısır'da açıldığı andan itibaren 3 sene içerisinde şirket ya da şubeye dönüşmek mecburiyetindedir. Bu konuda ana şirketin kararının Mısır Devletine sunulması mecburidir. Ofisin onaylı sertifikasının kanunla uyumlu olarak yıllık (3 sene boyunca) yenilemesi gerekmektedir.

Daimi İş Yeri: Şirket türü olmamasına rağmen Mısır'da yayımlanan 2005/91 sayılı Kanun çerçevesinde, Mısır'da yerleşik olmayan ancak daimi iş yeri bulunduran firmalar da vergiye tabidir. Daimi İşyeri tanımına; merkez operasyonlarının yürütülmesi, şubeler (yukarıda açıklanmaktadır), satış yapımı için yer kullanma, ofis, fabrika, atölye, doğal kaynak çıkarımı yapılan yerler ve çiftlikler, inşaat şantiyesi, yapım ve montaj alanları, bunların gözlemlerinin yapılması için tutulan yerler, yabancı şirket adına sözleşme onaylama yetkisine sahip vekil (agent), bir yıl içinde zamanının çoğunu şirket çıkarı için harcayan bağımsız aracı yada vekil kullanımı girmektedir.

Şirket Kuruluş Süreci: Şirket kurulum sürecindeki yetkili genel kurum Yatırımlar Genel Otoritesi (GAFI) kurumudur. Şirket kurulumu konusunda başvuru ve belge takdimleri bu kuruma yapılmaktadır. Şirket kurulum sözleşmesi onay süreçlerinin ardından GAFI'ye sunulmaktadır.

Bunun haricinde; firmaya ait karışmazlık (non-confusion) orjinal sertifikası, ortakların temsil yetkisini gösterir belge, geçerli kimlik kopyası, mali müşavir ve muhasebe sicilinde kayıtlı denetimcilerin sertifikaları, şirket banka hesabını gösterir belge, ortaklara ait güvenlik formları, noter onaylı ana sözleşme, takdim edilmek zorundadır.

Şirket Kurulum Sürecindeki Masraflar: 2021 yılı için noter harcı (sermayenin %0,25'i en az 10 en çok 1.000 Mısır poundu), kuruluş ücreti (sermayenin %0,1'i en az 10 en çok 1.000 Mısır poundu), ticari sendika ücreti (kuruluş sermayesinin 500.000 Mısır pounduna denk ya da daha az olması halinde 125 Mısır poundu, sermayenin 500.000 Mısır poundundan daha fazla olması halinde 250 Mısır poundu), ticaret odası ücreti (sermayenin %0,2'si en az 24 Mısır poundu veya en çok 2.000 Mısır poundu), ticari sicil kayıt (56 Mısır poundu), faaliyet belgesinin basımı (sermayenin %0,2'si en az 24 en çok 2.000 Mısır poundu ve 29 Mısır poundu ek ücret), baro ücreti (sözleşme değerinin %1'i en çok 25.000 Mısır poundu), muamele ücreti (7.500 Mısır poundu) şeklinde masraf kalemleri mevcut olup 2022 yılında %10-20 oranında zamlanabileceği bilgisi edinilmiştir.

Sigorta

2019 mali yılından itibaren Mısır yeni sağlık sigortası sistemine geçmiştir. Yeni sistem dağınık sigorta anlayışı yerine bütüncül bir anlayış haline getirilmiş ve zorunlu tutulmuştur.

Bu sistem 15 yıl içerisinde 6 aşama halinde uygulanacaktır. Bu çerçevede; ticari bütün kuruluşlar yıllık gelirlerinin %0,25'ini (vergiden düşülebilecek miktara dahil değildir), satılan her yerli-yabancı sigaradan 0,75 Mısır poundu (6 yıl içinde 1,5 Mısır pounduna ulaşılacaktır), sigara harici tütün materyallerinin satış değeri üzerinden %10'luk bedeli, hastaneler ve klinikler ise 1.000-15.000 Mısır poundu arası bedeli sisteme kayıt için ödeyecektir. Bu çerçevede; zorunlu olmasına rağmen uygulama aşama aşama olacağından önümüzdeki dönem içerisinde sigortaya tabii maaş bedeli üzerinden katılım için %1 işçi %4 işveren ödeyecektir.

Halihazırda sosyal güvenlik primi ödemesinde %14 işçi, %26 işveren payı mevcuttur. Ancak yeni kanunla bu oranlar %18,25 ile %11'e indirilmiştir. Henüz daha uygulama yönetmeliği çıkarılmamıştır. Bu sebeple eski kanuna ilişkin uygulamalar devam etmektedir. Yeni kanuna göre sigortalanacak minimum ve maksimum maaşlar 2022 yılı için 1.400 Mısır poundu ile 9.400 Mısır Poundu olarak gösterilmiştir. Henüz daha yönetmelikleri çıkmamasına rağmen bu şekilde hesaplanmaktadır. Maaş kapsamında işçiye yapılan yardımlar sigortaya tabii ücretin hesaplanması için maaştan indirilebilmektedir. Örneğin %25 elbise katkısıyla 10.000 Mısır poundu maaş alan bir Mısırlı için sigortaya dahil edilecek kısım 7.500 Mısır poundundan

başlamaktadır. Bunun da maksimum oranda 7.000 Mısır poundu sigortaya esas gösterilebilmektedir. 2027'ye kadar bu limitlerin 3.200-19.300 Mısır poundu olacağı beklenmektedir.

Emeklilik yaşı yurt içi veya yurt dışında çalışan Mısırlılar için 60, sürekli çalışmayan işçiler ile işverenler için ise 65 olarak düzenlenmiştir. Kademeli olarak bu hadler her grup için 2040 yılına kadar 65 olarak düzenlenecektir. Kanuna muhalefetin cezası 10.000-20.000 Mısır poundu arasında değişmekte olup, hapis cezası sadece malul haldeki işçinin haklarına yönelik yapılan ihlallerde mevcuttur.

Bankacılık Mevzuatı

Merkez bankası, bankacılık ve kambiyo işlemleri 2003/88 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Ülkede bankacılık sektörü yapılan reformlarla güçlendirilmiştir. Merkez Bankası'na kayıtlı yaklaşık 38 adet banka 17 banka temsilciliği bulunmaktadır.

Her türlü mal ve hizmetin alım ve satımı Mısır poundu üzerinden gerçekleştirilmelidir. Kar transferinde herhangi bir sorun yaşanmamaktadır. Özel kişiler, yurt dışı seyahatlerinde beyan etmek kaydıyla 10 bin dolar veya eşdeğeri ve 5.000 Mısır poundu ile (beraberlerinde) serbestçe giriş çıkış yapabilmektedir.

Mısır Merkez Bankasının kararı ile Mısır'a yapılacak ithalatlarda, bazı gıda maddeleri ve ilaçlar gibi bazı istisnalar olmak üzere akreditifli ödeme dışında bir ödeme şekli kabul edilmemektedir. Akreditif açılma süreci ise uzun sürmektedir.

Leasing: Mısır, 1995 yılında çıkarılan modern bir leasing kanununa sahiptir. Yabancı leasing şirketleri kendilerini İthalatçılar Kütüğüne kaydettirerek (Mısır'lı olma şartı bunlar için aranmıyor), ithalat işlemlerini yürütebilmektedir. Ancak, bu şirketlerin leasing kütüğüne kayıt yaptırılmaları gerekmektedir.

Kara Para ile Mücadele Yasası: Kara para ile mücadele 2002/80 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir.

Vizeler

Türkiye'den yapılan gerek vize konusunda gerekse de çalışma izni başvuruları, Mısır'ın güvenlik ve istihbarat birimleri tarafından (güvenlik soruşturması) 5-6 aylık bir sürede sonuçlanabilmektedir. Çalışma izni başvurularında da benzer bir güvenlik soruşturması yürütülmekte olup, bazı durumlarda söz konusu izin talepleri olumsuz sonuçlanmaktadır. Bu süreçlerin uzaması; zaman zaman Mısır'da gerçekleşecek fuarlara milli katılım veya bireysel

katılım şeklinde katılım sağlayacak yabancı fuar katılımcısı firmaların, vize alamayıp Mısır'a gelememe durumu yaşamalarına sebep olmaktadır.

Vize başvurularında;

-Başvuru süreci ile ilgili bilgiye zor ulaşım, şeffaf olmayan süreçler

-Uzun başvuru değerlendirme süreleri

-Yeterli şartlar taşındığı halde çoklu giriş vizesi verilmemesi olarak özetlenebilecek bir takım sorunlar yaşanmaktadır.

Diğer taraftan, Mısır'da çalışmak isteyen yabancıların "İş İzni" almaları gerekmektedir. 2003/12 sayılı yeni İş Kanununa göre, işveren işçiler ile yapacakları süreli ve süresiz sözleşme çerçevesinde üç aylık deneme süresince çalıştırma hakkına sahiptirler.

Yasal çalışma süreleri ise, günde sekiz saat, haftada ise 48 saattir. İşçilerin en az 24 saat dinlenme süresine sahip olmaları gerekmektedir. İşçilerin yılda 21 gün, 10 yıl ardışık çalışanlar veya 50 yaşına gelmiş olanların ise yılda 30 gün izin hakları bulunmaktadır. Hastalık hallerinde yılda altı ayı geçmemek kaydıyla normal maaşın %75 veya %85'i oranında bir ödeme ile hastalık izni kullanılabilir. Fazla çalışma hallerinde, normal gün için fazla çalışma priminin %35'i, gece için %70'i ve hafta sonu veya tatiller için ise %100'ü oranında fazla çalışma ücreti ödenmesi gerekmektedir.

Yabancı çalıştırma oranı halen %10'u geçmemektedir.

Kaynak: T.C Kahire Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

KAYNAKÇA

1. ITC TRADEMAP: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
2. T.C. TİCARET BAKANLIĞI
3. TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ

YASAL UYARI: Bu rapor Birliđimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliđimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Birliđimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.